

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à
Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 633. Honorii Pap. Annus 8. Heraclii Imp. Annus 24.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

lio & propagatione fidei in Valcomatia. Sic autem

petruestrale Regem visque ad sui regni octauum annum,

quae suo loco dicuntur, obseruent.

III. Sed prole quamur noui Apostoli pre dicantis Deverbum & ad fidem Gentiles convertentis religio. Res si quidem ab eo gelas Bandemundus etiam scilicet au-

ctor conscriptus: qui vbi sanctissimi viri ad limina Ap-

ostolorum iterata recensuit per egognitionem. Haec cele-

terius Apostolica functionis in ministerio verbi recenter: Per

idem autem tempus, con loca vel diebus ob anniversarium sollicitudinem vir Domini circum Amandus, audirem Paganum est Genitius, cuiusdam iuxta flumen Scaldii flumen, cui vocabulum est Genitius, cuius

loci habitatore antiqua diabolus per fortia rupes ad circumspicere laqueo vehementer irritavit, ut mole terre illius, relido Deo, arbores & ligna pro Deo colerent, atque vana iolla adorarent. Pro-

pter fervorem enim gentium illius vel ob terram infestitudinem, omnes

sacerdotes a predicatione loci illius se inducuerant, & non aliud

debat in eodem loco velbus annunciatu Domini. Quod nudo: & vir-

fanciu magis coram inferatu erat, in quantitate vita sua pericolo

perimfens, Ascharium Episcopum, quinque Novembris viris

caedebat prefidibus sacerdotibus, adiut, atque humiliat populi filium,

ut ad Regem Dagobertum quantum pergeret, episcopalemque illius

uffia acciperet, ut sequi se non forte per baptismum lazarum rege-

nerare voluisse, coelum a Regi facie adhuc tunc baptizatus.

Ita vilium factio, non ut ea viceetur potestate, qua nunquam

est vultus, sed ne minutum regis diplomate Antilibitum ac-

cole penitus auctari & abicie posse. Sed pergit.

Quod ita falso est: Percepta namque a Regi potest. C. & bene-

ditione a Pontifice, illus vir Domini Amandus percepit interpretare.

Vix autem quis dignus narrare his faciet, quanta iordanum pro Christi

nomine perpessus sit iniuria, & quam frequenter ad incolas loci il-

lum eis eis, nec non a mulieribus & a rufis, non oblige iniuria sit

repulsa, verum etiam & in flumen ipsa precipitatus.

Quae omnia vir, tam in proprio deputans, verbum Domini non deficit predi-

care, memorans illam sancti Euangelii sententiam, que ait: Si Ma-

sorem charitatem nemo habet, quamvis anima suam ponat quia

pro amicis suis. Comitis autem illius qui cum fuerant germani che-

ritate fecerunt, ob median & sterilitatem loci ad propria remaneant,

qui ibidem claram reliquerunt. Ipsi vero in predicatione permanens

efficio, alimento proprio querens manib[us]. Sane capitulo immu-

nus in redimis factu usq[ue]m excedit, ut in bona operibus

perferrent, fideler hortabatur. Quod ita autem inter haec

in signe miraculorum intercessit, eni causa maxima ex

Gentilitate facta est ad fidem Christianam accessio, at-

& cetera ita mox subdit:

Istud etiam hic schedula admetendum putamus, quod viri

venerabilis presbyter nomine Boni, narrante deditum, qui testatur

se presentem suffit, quando hoc gestare est. Atque namque,

quod Comes quidam exigente Fratricoru[m], cognomine Dotto, con-

gregata non minus multitudine Francorum in rube Tornio, & ri-

cerat illis in montibus ad circumcidere & refidere actions. Tum subito a

huncib[us] presentibus est antea cum quadam reu[er]so, quem omnia turba

acclamabat dominum esse morte. Erat vero idem sur plagiis iam cru-

deliter afflicta, & rebemeretur eis, & tunc corpore non nisi somni-

num. Cumque patitur, Dotto decimifera, vi cum patibulo se debet

affigere: vir Domini Amandus adiutans, dominica prece populus car-

pit, ut ei vita concedere dignaretur. Sed ut erat fons atque omni-

belua crudelis, nihil apud eum Amandus obtinere potuit. Tamen de-

que a morsu, vel appareribus idem sic afflatus patet iste, atq[ue]

extremum exhalat spiritum. Dotto igitur dominum reuerstus est, pa-

palius confitimus catena.

Sicutus vero vir Domini Amandus citius ad partibulum curci-

rit, honumneque tam mortuum inservit, depositumque de ligno ad

calcinationem, in quo familiariter orare conseruat, defterit scat: fra-

trabasque e colla eges, ipse per membras defuncti etiam omnibus tan-

dus incubat. Iachymus ad Dominum perpulchrum precium, deus inven-

te Deo, anima in corpore redit, atque cum vita Deliquit capit. Ad-

veniente stagno matutinali tempore convolutu fratribus, aqua-

intra afferri. Sufficiensbus autem illis, quod corpora ad sepelientem

(sic nos illi) velle abluere, subito cellularum ingredi, viderunt emul-

dom bonitatem, quem mortuorum reliquerant, sicutum cum vita Dei

sedentem, atque incolantem colloquentem, miraque rebus reperi-

erunt, quod vivum videbant, quen paulo ante mortuum reli-

querant. Tunc igitur sanctius vir Domini Amandus assistentes cau-

Annales

HONORII PAP. 8.

HERACLI IMP. 24.

CM 1122

631

Eos rebus compatisse obegari caput, ne cunctum prodirem vobis quod per eum Dominum operari dignatus es, affectus non fuerit eis, sed seruidoniam virtutis, sed misericordias Domini, qui in separacione vobis dignatus adest. Late itaque eum corpore & incantatio carnei carnem reficitur: * ita ut deplorat quoniam periret in eis, tunc corpore nullum indecumentum apparet. Sicque enim ad proprium nominem dominum parentem restitut incolument.

Hoc ubi miraculorum Longe latetque dualiter genitellus, statim multa regionis illius curia celata est inveniretur. Et ut ex scriptis fratres, humiliter profundebant: Fata etiam que annis auctoritate facerent, proprii defuncti malibus, ad utramque deum minister percurserunt. Nam ubi sanus delubrat, ut Domini amandus tam ex misericordia Regis, quam ex collatione hominum, rurum virorum, religio, armeni, heretarum, platonum, monachorum, ut Ecclesia confirberat; veritatem facit populo regnare regem, omnis corda mandatis celestibus illuminaret. Contra vero luctuosa videtur habuisse deinde in quatuor alib[us] ab amicis, ut domum conseruerit. Atque in unum agnuebat defensio quatuor alib[us] ab amicis, ut domum conseruerit. Atque in alib[us] quod Solani nimis errore decepit, a statu lapidis tenetem oppressi. Illeque martyris palma si affectuose confundit, translatio Danubio, eadem circumspecta loca, hinc a recte in angelis Christi Gentibus predicabat. Pasci vero ex eis in Christi regnante, deinceps sibi non sat accrescere frumenta, & martyrum, quod semper quererat, nondum se adaptabat, ad propria terram misse est oves, ut, atque gerens eam, ad ecclesiastica regna predicta perducuntur. Ita Amandus vixque ad tempus, quo resuscitata est Dagoberto. Quomodo autem idem principis fidi penitentis in gianiam excepit virtutum lancham, in loco dictum est. Sed haec de rebus Gallicis, & confitentia facta Ecclesie ex Gentibus per eundem S. Amandum Apostolicum virum.

I E S V C H R I S T I

A N N V S 633.

HONORII PAP.

HERACLI IUS

A N N V S 8.

A N N V S 24.

CHRISTI Redemptoris annus sexcentesimus tercarius. Indictione feria, cum Romanus impetu, tum Ecclesie Catholicae funerisfusimus existit: qui cura decepiller primus Mahomites successor Eusebiorum, hoc Abubachar, Haumatus in locum eius foliatur, ita Aburam versus ducentum exercitum, Bolidensem cunctum cepit; aliquis locis potius est, occurrerentemque Theodosium fratrem Imperator cum exercitu vicino in desperatione coniugis eius Imperator deponens animum, Syriam derelinquesit, in locum rurum iugis percutit Constantinopolim. Hac autem summum colligita, ita defuncta narratur: * Morimur abubachar, non inveniamur id est. Imperio nostro sufficiunt annis duis & sex. Sicut Ha- marus. In Bozram aliquis rives cepit, & sicut Gaudens pro- gressus est. Cum hoc praecepsisse Theodosius Heraclius regi- um ab Imperatoris Ecclesie agentem venit. Imperio vero Bohemum * eius loca precepit. Theodosius post annos sexaginta exercitu Romano aliosque Arabos misit, et anno Emilia regni occurrit Amras cum multitudine Saracenos, captae sunt ad Hierusalem summi, itaque Heraclius rite obsequaz, sym- posit, sublatique Hierosolymis venerabilis hunc Caligatum ab eo. Bohemus vero a Damasco Enesiam discutere sole- fuit. & Theodorem Sacellarium cum exercitu quadragesima milia. Quomodo autem Romanus ab eis fuga fuit, dico non anni sequentibus. Causa vero alopactis hierosolymitana Crucis ligni Hierosolyma, illa intercessione videtur pessima, quod haud fallitus coniector exsistit Imperator, An- bes dominat locis illis, atque alii. Hac hinc quod ad cladem Romanii Imperii spectant.

Quod autem cultu & veneracione sanctissimum Cen-

cisignum Hierosolyma Constantiopolitana transi-

litibus sit, anti Bedam in libello de locis sanctis, can-

gitur de Constantiopolitana ciuitate interior deo-.

Elice videlicet S. Sophie, in aquilonari sinistra parte grande & valde pulchra arca novus habet, in quo laeta lignea, legesque operae Crucis Domine tres partibus continet, longum videlicet lignum in duas partes milles transversum existens sancta Crucifixione. Haec triplex ratione per annos duobus post eis, anno Domini in Panionio, & in Sabao sancto geopoli adoranda proferatur. Quatenus enim ea illa puer altare auctoritatem cubitus dicitur & non Latinius habens cum Crux scolia patet facta uniuspuncta. Accedit vero etiam Imperator, unde omnes per artem latentes ecclesias sanctam Crucem adorant & ejaculant: sequuntur hi imperatores & emperatrices matrem vel virginem idem faciunt: utrumque omnibus duis Episcopis & vnde clericorum gradus idem faciunt & fa copia relata in armacione reportant. Quoniam in amissione altare manu auctoritate sancti Crucis a mero oculo perfringit. Deinde enim ligia fons illius oritur ex loca finali profect, cuius etiam media pars verticale contingit, omnem agnitionem servat hancque Beata. Quod ad oculum S. Crucis spectat, hic meminisse oportet, que de codice dicta sunt Ioperius ex S. Gregorio p. scriptis.

Quod vero pertinet ad mala, quibus Catholica Ecclesia hoc anno texta Indictionis mirum in modum exacta est: hic principium ponitur hereticis Monothelitismus Maximus in dilocatione cum Theodosio huc ait: secundum falsas innovationes a textis Indictione praeferitis ceteris apud Alexandria impetrant per expostionem nonem capitulum a Cyr, qui nescio quando in Propheta: que confutatur a brevia Confutatio Temporalis hanc p. scripta.

Ieclipsim Acta Sexti Synodi docent, ne tempe sub nominis apripi Cyrus Alexandrinum Episcopum, collecta ALEXANDRIANIS Synodo mente Maio, Monothelitarum heretici etenim esse simulato paterem, quod hereticos omnes in Egipto positos Ecclesiis Catholice iungere possunt, si diuinum voluntarium & operationatum voces silentio supprimuntur; fatis esse dicunt, it in Christo tantum Dei voluntas & operatio dicuntur, ex qua diuinum in Christo naturam exacta professio edetur, ex quod esti non voces, res ipsa tamen expellit haec tenetum. Res ipsa etiam speciem praeficerent pietatis & charitatis, si ut dicebant ab aliisque detinenti Catholice fiducia voces intercederent, quibus discidebantur: verum dolo malo cuncta tunc adesse, exitus deducuntur. Quod autem ad tempus spectat, & Synodi cognoscendi causam, haec haber decretum eiusdem Synodi, non in infimis: satisfactio, suo ipsius exercitio, verbis dicitur:

Dicitur Christus vero Deus nostro omnibus perfidientibus unusquisque ad laborandum & etiam cuiusdam dñe dignatus, & in manu eiusdem suam Ecclesiam conuocans, praefectione satisfactio non fuisse pro vacante tandem. Dei Ecclesiarum mensura Mense certe, industria facta. Satisfactio satis a Coro inferius dicitur De Iohanne per dominum saulineum denegata, invenimus atque tripliatio in libro nostro primo, locum exhibente Apostolico: Secundum dico episcopo amabilis imitari, &c. Qualem enim fuisse satisfactio de cretum, fatis dictum est superius. Potio in ea Cyri Episcopi satisfactione nouem sunt capita, quibus Monothelitarum hereticis compunctione Recitari illa habentur in dicta Synodo Alexandrina, etiam vero ad eum, qui et aucto requebat, Sergium Episcopum Constantinopolitanum, ad quem etiam has litteras de dicta adulatio plena: quae ex nimis rudi translatione etatis obiecta erat, qui perplexus in hac verba reddidit b.

Propter domino et per omnia honorando atque ter beatissimum, benignus paterum suorum, Patri patrum universali Patriarcha Ser- gii, Cori lucis, et eius reperit.

Fundatissime & utrumq[ue] p[ro]trahitam fractificationem per Deo auxiliis oratione beatitudinem Deo amabilis dominum me, quae nostra delectio p[ro]prietates dñarum naturarum in Christo collidit, et voluisse, ipsi professi sunt, ut qui interfuerunt Sexti Synodo declararent, cum duas naturas asserturunt in Christo unitas (vt Catholici docent) inconfusae & indistincte, inconcupiscentib[us] & immutabilibus: quibus assertis, hanc dolose haec agi putantur: nam & Sophronius in dicta, que repetitur epistola Synodal ad Hononium sive Sergium, et que ipse fecundum unam personam in

c. Psal. 117.

VI.

d. Sex. Syno.
ad. 12.

VII.

VIII.

Christo, vnum dicendum esse operantem putavit, cum non duo sint Christi, sed unus; sed & vocem Deinilios operationis &que ipse identitatem profiteatur. haec inquam tolerata sunt, donec latere in herbis anguis Catholici intellexerunt, tunc enim sibi cautus agendum esse sentierunt, ut patet ex his, que dicentur ex Maximo.

Illi hec igitur Cyro Alexandrie contant de una voluntate & operatione, adulterius est primum symponere idem Sophronius, utpote probe sciens haereticos a malitia destructionem Catholicae veritatis, quamcumque aliquam pietatis speciem praeferebant, cum non lacrent ipsum corum dolи arque fallaciam pacinuoluero tece. Scriptum enim (ut dictum est) ad Sergium, ut illud de unica operatione capitulum Synodi Alexandriae deleretur; immo & Constantiopolitanum eadem condemnare Sergium profectus est, ut Sergius ipse restaratur in epistola ad Honorium Papam. Sed & alias etiam ad Sergium ipsum addidit literas idem Sophronius, vbi hoc item anno defuncto modesto sancto Patriarche Hierosolymitanus, ipse subrogatus est in eius locum. Hec quidem constant ex epistola hoc anno ab ipso scripta, quam hie tibi modo ex parte salem redditum sumus; non quidem ea, que Latine reddita habentur in Sexta Synode, utio imperii translatione obista sole celsim & barbitim obclerior reddita, sed ex versione dochilimi Turianni.

De qua etiam illud monendum putamus, tandem epistolam, que in Actis Sexta Synodi habetur ad Sergium data, reperi in Greco codice ad Honorium Papam inscriptam, & ita etiam lepe citata. Verplane in eam sententiam libentius ierim, encyclopsiam cum fuisse ab ipso Sophronio scriptam veluti fidei sue confessionem, vbi hoc anno creatus est Hierosolymorum Episcopus, missamque ab eo ex more tum Romane ad Honorium Papam, tum vero ad Sergium Constantiopolitanum Episcopum, ut huiusmodi, que in Actis Sexta Synodi reperitur, inscriptio praefebret:

Domino in omnibus sanctissimo & beato fratri communissimo Sergi Archiepiscopo & Patriarcha Constantiopolitano, Sophronio servus inutilis fidei Christi Dei nostri invitatus.

Quam mihi nunc beatissimum Papam, episcopum eum recipi & tranquillitas, & multo quam prius optauimus, ex quo a quiete curia rauca in turbam negotiorum rum, & terram quibusdam suellitellor, hae ipse quidem, quod ex silentio monastico ad Episcopatum adiudicatus est. Sed pergit: Quam mihi doctri est nomen exiguitas, acerbitas non paulo quam antea dulcior, ex qua ab florere & terra, & multa a me maior quam dicit posse humiliari ad sedem Pontificiam ascendit & magnum prevelam video, & cum proverbia coniunctum perculsum.

Non enim que inaudita sunt, ante experientiam eorum, quae tristitia sunt, ut secunda esse peribuntur. Sicut post experimentum & incursum eorum, que sunt apera & aduersa, suam esse perundenter. Sic valde valde incunda est ista, qui post valitudinem egreditur. Sic tranquillitas ista, qui post tranquillitatem tempestate iactant, letitiam ista, sic dimita ista, qui post dimitias gentes fuerint, gratiores sunt. Omnia denique ad hunc modum se habere videmus: eis quidem & manere in natura & substantiali quietate, quale ante peributionem contraria rum eis videbantur, post cognitionem vero contrariarum accommodata. & ista, quae sufficiunt, manere existimant, immo optabunt & suam habent, hae ipse pluribus dum reuocat memoriam eternam silentium & cellie quietem. Quibus & de sua electione ista subnedit.

Cum haec igitur sic sunt, & adhuc acerbiora, & mihi miserrima necessitas ingratia vni a clericis & reverendis monachis & fidelibus Loci veneris sancte canticis Christi Dei nostri, manu & plentia me cogentibus, nequaque subducere impotest sit, quiso vos familiissimi & horror, ut non saltem poris & casis apud Deum precibum multi, ut am in mari agenti, & in periculis versanti, open feris, & parvo anno laborem confirmem, sed & doctrina diuinis ad eis agenda institutis, tum vi parentes, & gentores, tum vi fratres & consanguines.

Concedite igitur vos mihi patre & fratre, que iuri possitulo.

Ego etiam vestras sequar institutiones, & vestram mecum commen-

tione lucubrabo, quae fiducie sentientes colligam, fisi religiose copulas, & charitatem eis, qui cum Deo sentiant, conuenient quorum fons cordis rum, triplices ex his scindit veritatem fuisse, que dissoluta potest, neque rumpi, neque separari potest, quoniam patet in multis solis eis, in eam peritatem eis, quae hoc fons sentient, ut si sunt copulati.

Quia vero Apostolica & presa in omibus cunctis oris religiose viget, ut qui Episcopi sunt, ad omnes antecessoris ipsorum referant quo modo sentiant, & quam fidem tenant: quia quoniam traditionem sapientissimum Paulus recte canit ex tradidit, nescire non corverit. Vetus enim eius error confutatur, quod qualiter acciperet fidei Illustrium, qui Deus vocavit, & ratione ipsius habuit pro scolia ad dispensationem, & paradiso post mortem ante tempus, & vorborum, que alio hominum deponit in lucta, auditor fuit, metebat & ironebat, & fuit usque in iherusalem, ne cum aliis salutarii predicatione Christianum tradidisset, & propriebus efficeret.

Vnde Hierosolymam c ascendit coelitus de capite Circi criniti eius discipulis antecessoribus suis se subiicit, & dominum in angelum lucam, quanto premebat, in, quoniam antecessoribus vellet, eatefici, cum cui sua dogmata communiqueret, quod tuum natus ad templum, si que omnibus qui in professo dederant auem auxiliis essent, ac omnibus factu opima forma salutis, quoniam ergo iugis efficeret.

Hinc igitur confunduntur etiam nos sentientes, ac legimus in primis arbitrii id omne, quod ab antiquis decem factum est, propter Apostolico consuetu roboratum scribimus quo modo de fide sentiant, & vobis sapientia diuina predicta ad probandum nuntiam, sentimos sternos, quos patres & maiores nostri postularunt, ut sapientiam vidassent.

Vobis, inquam, misit nos, qui non solum degenerata est adulterina discernere scitis, sed que deficiunt, propter perfidiam Christi charitatis, perfecte supplicare potest. Accidit nam aliquid illa, que a principiis in Ecclesia sancta Carthagine collata & nutrita dulci, & a tenera virginitate accipit, & rei dispensare audiat, &c. Credo igitur, &c. subiecti his iugis per factamque arque omni ex parte electudam & copiosam fidei Catholice professionem cum nominum facta damnationem omnium heretarcharum, qui ab eisdem extitissent, inter quos duo Sergii nonnulli remanerunt, quorum alter Armenus, Syrus alter potius, qui adhuc superest iller. Ad post enim autem post proximam fidei professionem conceperunt, in ipsam, ad quem tentabat Honorium, sive Sergium intollerabili.

Vnde paternam sanctitatem vobis utrigi, ut haec memora a me absito iure Synodico accepta patenti oculo efficiat, & hinc affectu contempletur. Ut si quid aut per ignorantiam meum est, aut per obliuionem pratermissum aut propter suam suam animalem infamiam, aut propter brevitatem non extitit, & nequam commemorationem: aut propter longa corporis tamquam & propter tarditatem lingue & exaltationis vocis, aut propter inabilitatem sermoni agere nobis non locutibus flesso superfringere accessum implat, & verbo ac corrulatione suam plenitudine preudenter corrigit. Et hoc pressat amarissimum, fratrem studio satum & patrem & propios trigesum se quidem cum eis semper imperfectorum apparat, & ne quid refringere se spernere per ignorantiam excedit, informis sive ignorans, & per totam vitam agritum. Quid quidem cum a vobis enim & legem facilius fuerit, ne quidem locupletabit, & indecedat, res & frater & filium clarificati.

Ego vero sicut a vobis dictatus, & mea, quod deficit atque plenaria ex inaudita per medicinam liberatio, anque te deinde non correxi, valendumque & diutius annis quam magna pars me vobis debet existimari, quoniam gaudetis letitiam, & tributem summam certe indicabat. Sed haec sicut Deus vobis, auctor & spes, quod taliter vulgariter Latinus apie, & ratiocinatione decepit. Noteritis & vobis seruorum corda non ad eum cognoscatis, & multam anima mera ad diligendam propriae oculis anima contemplamini. Igitur plorabam verbo has peccata perfluum. Scio enim, quod hox omnia res, quoniam unigenitum, proflabita facta fraterna charitatu inveni, & delectari patet in-

Vix vero ratio sapientiae & sapientiae non definiuntur, ut ne predictus & sapientiam apud Deum ardentere adiuvent formidant & tremunt, atque omni usq[ue] mibi impedita ferre non valent nisi nos alii, sed ut greci Coriscus mecum pascant, qui nunc in eundem communis est, sed inservit opem fratris, non possum disseri & communis heretici compescere & narrare, atque a nocentibus & inimicis servare.

Quoniam vero antiquo habeo, ne die greci vobis determinatum sapientiam etiam inveniuntur & artis pacifici regnum anterius, & prius inveniuntur, quia ad regnum commoda non sufficiunt, & tanquam in eis recessum, in eis inducuntur, & sapientiam prius inveniuntur, sed ut greci coram, qui fugiantur, maluerint, & perdant ut in Christi agno affirmantur & praeponant. Scio enim & agno, & respondebam tibi in Coriscus principi pectorum rationes soluta ex tua, & in auctoritate tua, & optimus hereticus pugnat. Sed si quis potest, Dei largiori & propiori, concordante, ut aliusnam, ne & ego & Coriscus magis preciis a vestigio properi instrumentum meum capiam.

Atque schemen vos deprecor, ut sapientiam & preciosissimam misericordiam praesertim in vestrum Imperium & Chrysostomiam amationem Dio attribuit, qui gubernatorem Imperii a Deo accepit, & ipsius premissi Deus accepit delitos, atque modicam conseruari patitur, neminas vitorias ac trophae in barbaris trahit, & plenissimum eis coronat, dante paci vido eis munera, sapientiam talata & forma ad ceterorum omnium barbarorum apropinquum Saracenos supercilium ac superbiam, qui non propter pacem & mollies ex imperio in nos misericordia, & emendatione credidit & seruo animo profecto & impetu animo. Hec dum vix, vi aduersi ingrediuntur Saracenos precibus tamen operis concordat cibum huius rebus getitis, quod ut dictum est p[ro]p[ter] Arabes Imperium Romanum in silum est. Propterea:

Quoniam ergo ut magis vobis locu[m] suppliciam, ut prolixus situs Confitebitur, ut in benevoli auxiliis, citu[m] coram fortiori fratre representari, ac per nos & vobis factis scelosib[us] nostra representatione in Deo datus sunt ostensus fabulosus; ut & ipsi secundum vobis latentes, qui Imperium in terris tenent, bellum tumultuoso. Letturas etiam cum eis tota coram Republica scripta oratione relata, sicutque rendemus leges voces pacates & letitiae pacis, ut lumen Dei charum, diaconom Ecclesie nrae affectionis Chrysostomum Deo nostri evanideamus nosse, ut vestimenta & vestimenta fratrem fratrem nostrum Constantium, quod liberis nostris Synodis communis, omnia ratiu[m] affectu[m], & humanitate qua decet eis allaquatum.

Febribus enim eis, & vobis proprium atque innatum insuperiorum daturum in adoratione rapimus, quod in aliis possunt, maxime humilitatem voluntatis; ut in omni operis preparatio & fortalitatem & bulariter mutatis, & animo puritate atque p[ro]fessio[n]e largimur. Sicut etiam rogamus, ut cito inveniatur laesus & exultantes quod taliter Antistitem Romanum videtur intercessio: nusque etiam bimiles & ab eius operibus, donec novis vestimentis nunciant deinceps valedicemus a Deo datum, & sanctitatem corporis a Deo etiam tribuam.

Quoniam postmodum rogamus, ut die eius litteras, que fiduciam in eis manifestantur, & more anima nostrae candidis faciant, & fons eis non docent, & ad pacemnam greci Christi nrae adiutor, ut profecti sunt, nrae & ipsius fratres, qui cum vestrae discutunt nos, homines & parvi, & q[ui] nrae non sunt in Christo Dei signo persolvantur. Vale in Corisco, & et pro me, semper fratrat, hanc etiam epistola Sophroni ad Honorem papam quam (ut dictum est) nonnulla Graca expugnata ad Seigium ducant habent, de qua & ista Photius scribit:

Littera est Sophronii Hierosolymitani Patriarchae Synodus, quae litteras suas ad Hierosolymam Antistitem. Plena est pietatis & misericordiae. Et causa at quidam vel postea recedebat, tamquam exquisita & subtilissima luxurians; utramque Orthodoxam sententiam accurate

tradit, & sacrorum dogmatum doctrinam minime violat. In hac epistola inuenies Aruum vna cum Apollinarii damnatum, Theodoreum vero ab Ecclesia non resiliunt, tametsi in quibus Cyrillem damnauit, non probatus fuerit; sed minoris reprehensionis. Orientem alium esse antiquum, alium posteriorum, qui cognoscitatem illi Adamantius. Cum cetero heretico anathematizat natum Iacobum Syrum, quo nomine traxit Acephalarum cetera. Rogat autem Honorius Romanum, si quid forte epistola vel omnis vel alter dictum. Nam per fit: enim enim & corrumpere possit, & explore grauamque habitor: ut se sit si repulsi non ferat, nonne quaque adeo immemorem fare benignum. Hac itaque habet Synodus Sophronij familiarem epistola, eademque (ut dictum est) scripta communiter ad Honorium & Sergium, cuius titulo in Sexta Synodo recitatur: ut appearat, quam amplissime Sergius Episcopus Constantinopolitanus sacrificab omnibus cogitans arque probatus in hanc diem Catholicus arque Orthodoxus, & nullatenus hac ex parte crimem Honorio quis impingere valeat, si eius (ut dicitur) subiectabat epistole, & pa[re]t, ut cum illo tentare significet, & cum ille non ob hereticum instituendam, sed ob pacem iungendam (vix apparaberit) de nouis vocibus optare silentium significauerit, ipse vera absque falso & fallaciis de istud silentium esse contentient. Ceterum prater has, alias quo edem ferme tempore constat Sophronium dedisse litteras ad Sergium Constantinopolitanum Episcopum, quibus p[ro]petebat, de lege debere capitillud Synodi Alexandriae, quo alterebatur vna voluntas in Christo, comprehendens duas omnino dicendas esse in Christo voluntates & operationes. Meminit harum litterarum Sophronii ipse Sergius in epistola data ad Honorium Romanum Pontificem. Sed quid post haec factum est? Vbi ita acceptiperit Sergius a Sophronio, scriptit ad Honorium Romanum Pontificem eu[m]lodi epistolam:

In tantum reb[us] sanctissimis in omnibus unanimiter florit confinguntur, ut fidem omnium consilioriorum nocturnorum & diuinorum vos sacratissimos habere prefigundet; & nisi plurimae locorum doctinae concingeret, vos utique quotidie gereremus, reprobando & vannishingus quae fraternitatem mutato mutatisque no[n]metus ipsi circumspicentes confundit.

Attamen quoniam nobis enim sermo atque ab illo labore litteratus, quod fidem, impertit: confundit ea pro quibus hoc scribimus, emeritamus. Ante aliquod certum tempus, cum aduersus Perpetuam deo confirmatus Dominus noster & magnus virilis & Imperator promovens exercitum, propter certaminis a Deo subiusta Christi amabilis Republica, & ad partem Armenti proximam peruenit, vnde ex principiis impia pars parti Securi exercitibus, summis latus, in illis locis apparet, ad eius pietatem accedit, sermonem pro sua era abinda h[ab]ens proferens, & in buco profecta dicitur etiam sati faciendo: in quibus possumus eis ac regali magnitudinibus (cum ceteri enim domus Dei citam dimicorum dogmatum locupletari scientia meritis) dom redarguisse. Atque deinceps prasum ei[us] imperatores prophanus eius agitans, sonda nostra ecclesia (v[er]e reu[n]tis prophanus) recte atque immutata est d[omi]n[u]s protulit dogmata, inter quae & vnu[m] operationis Christi versi Dei nostri inveniuntur.

Poi[us] ali[us] quod vero tempus idem a Deo confirmatus Imperator in praesentia Lazaroni adueniens, recordatus est dubitationis, quam (sicca diximus) fecerat aduersus Paulum vnam hereticum non praesentem Cyril[andrum], tunc Chrysostomum Lazaroni prouincie Metropolitam sedem tenentem, nunc autem magnam Alexandrinam regentem.

Prædictus igitur sanctissimus vir, his audiens, eius serenitatis respondit, ne[on]c[on]tra p[ro]p[ter]e, vnum vnam, an duas operationes Christi veri Dei nostri affluere necesse sit. Ergo per inspicere eius pietatis litteras proprias interrogavit nos predicta[us] sanctissima vir, vnum vnam operationem, an duas in Salvatore nostro Christo necessitas sit dicere, & si quodammodo non tam[en] sanctiora ac beatissimiora. Patrem vnam dicentes operationem. Unde nos, quae nostra erant p[ro]fessiones, per nostram recepta ci[er]emoniam, diligentes etiam sermonem acclamationem. Memine sanctissimi quondam Patriarche Iohannis a Deo confirmando regie tribus p[ro]ceribus ab eo hic praesenti Vigitio sancta memoriae predecessoris facultatis vestra habent, & diversa testimonia paterna de una operatione & una voluntate Salvatoris in nobis Christi versi Dei nostri. Nihil tamen proprium

⁵ Exstat in
secunda
dispositione
XVII.

EPISTOLA
SERGII
FISC. CON-
STANTINOPOLITANI
AD HONO-
RIVM PA-
PAM.

XVII.

penitus in hunc modis nostris scriptis prouulgatis, sicut suppetat nosse vos sacrae scriptae & ynamines, relegentes eorum, quia misse sunt, exemplaria. Et silentium quidem ex illo tempore hancmodi suscepit capitulum.

Quia igitur ante parvum tempus, cooperante gratia Dei qui omnino bonum vult salutis fieri & ad agnitionem veritatis venire, per zelum fortissimum ac multissimum magis cunctis Patriarchis & consilio Alexandrinus magna cunctis Patriarchis & consilio ecclesiasticis & confessoribus Dei, amabiliter & modice adhortatus est eos, qui in magna civitate Alexandriae Ecclesiach & Discorsi, Seueri quoque & Iuliani summi Decretobilium bescrivatione at Catholica Ecclesia accedere, & post multas difficultationes & labores, quas cum nimis prudenter & saluberrima difficultate in hac causa impediti, hoc quod solinat, per supremam gratiationem ordinavit.

Facta quoque sunt inter veras partes dogmata quidam capitula in quibus enim, qui contra quidem in diversis portiones dimisserant, aduersus Dioctinum atque Secundum hereticos crederent, coadunari sent eum sanctissimo ac pro Catholica Ecclesia, & rite gratia Christi versus Dei nostri, omni Christi amabilis Alexander populus factus est, & pene prouisa cum eis Egyptus, & Thule, & Libya, & cetera. & negotiata dissipatione regnandi, quas olim considerabant (ut dicunt) in invenientiam omnis heretici multitudine ducere, nunc autem beneplacito Dei & fidei predicti sancti patrum, una vox, & in initio ipsius recti Ecclesie dogmata confirmavit. Ex his autem, qui dicta sunt arguuntur, rite exigit capitulum de vita episcopi atque Christi magni Dei & Salvatoris nostri.

Huiusque presentientibus, Sophronius venerabilis monachus, amicus ex modo andicis discessus Hierosolymam Praefatus est ordinatus, nolens enim baculum tunc ex morte & mortuorum (sicut sibi) apud Alexandrinum tunc temporis portum cum praefato sanctissimo Papa, quando (ut diximus) ambi abilis illam circa eum, qui dudum hereticis fuerint, Dei beneplacito rite atque comprobata, atque cum omnibus capitulis perrite acbar, aduersarii est, & contra aduersum operationes capitulum, duas omnium operationes Christi Dei nostri dignos inquit conferit.

Pronominatio autem sanctissimi Papa praeferunt testimonium ei quorundam sanctissimorum Patrum preferentibus, dissimiliam operculo suis rite operationem assertantibus. Ad haec quoque & ex abundanti inquit, quod multiores amici Patris nostri, & locutores pluri in omnium omnianarum salutem, doni alii convergunt capitulo. Deo placuit dissipationem operis ipsius patrum videlicet, nihil de subtilitate Ecclesie dogmata excipiantur. & dicitur, quod operatur etiama in presenti, dum ceterum nullum populorum fides praemittitur potest, nihil de re operatione altercat, idcirco quod (sicut dicitur est) etiam a quinquedam sacris Patribus vox huncmodi dicitur est, nihilque hoc seductus recte fidetur ratio memoratio. Deo amabilis Sophronius talenm differentiationem melliterncepto habet.

Quia igitur pro hoc enim littera cunctis sanctissimis communis ad nos conuenit, de hoc quoque etiam apud nos sermonem mouendis insisteremus, ut et talibus aduersariis capitula post factum rationem rite rite operationem : dumque nos huc arbitrii sunt. Quomodo enim noceffit durum & valde onerosum, quod haec resolutio evenereturque erat futuram quidem omnium illam concordiam atque unitatem, quod bene fuit at officia tam apud Alexandrinum magnam cunctatem, quamque per vicinas sed sub eis proximas, quemque tempore rite nunc acquirent non enim saltuum similes, dum atque landibus patruis iustis, & sancti & magna ratione praecincta & magna voce in diuinis Missarum arcans hoc praedicantes.

Multo igitur knob de hoc modo sermonibus ad pronominatum venerabilem Sophronium, postrem adhortati eum sumus, resumere nobis profere factum non probabilem Patrum, illorum videbatur, quos omnes communiter doctores conseruerunt, & quorum argumenta legem sancti Dei cognoscunt Ecclesiae, duas nominarem & ipsi rite rite operationes in Christo dicendas tradentes; illi autem hoc facere penitus non valuit.

Nos vero confundentes incipientem ex hoc inter quidam hinc contentione exaridescere, & sicut, quod semper ex huncmodi decorationibus illae hereticorum diffensiones effecta sunt: necessarium

indicamus, utrum fundum posse ad fidendum ad ipsa amputandum tales superfluum verborum confundamus: & ad ipsa illorum sanctissimorum Alexandrie Patriarchorum scriptorum, ut pedem amputatum cum his, qui pridem reprobaverint. Dei accidens compositum, de cetero nullum permittere vnde aut dico profere operationes in Chrysostomo Dei nostro, magis autem sicut finita & remota, les tradidimus. Concilia, vnum sumi, super plures rite operatus Dominum nostrum Iesum Christum virum Deum operatus est, tam dominum, quamque humum & omnem deum & hominem dignum operatus, ex ipso vobis colligimus in actis. Verbo induitum procedere, & ad vnum condonare regem, ex eius quidam operatione rex granularum a quodlibet animalia a deo Patribo, tamen peregrina videtur. & pensamus eum querundam sufficientem ad peremtionem hanc proficeremus, si atque secundum suos voluntarios rituarum in Chrysostomo Deo nigrum natura arunco quod nunc est invenimus, nec sunt.

Similiter autem & diuinam operationem dicti nihil contradicunt, reporti a nullo antenorum ac probabilium intellectus infinitus edita. Infiper & con ceteris eis, predictis illis velut, contrariates circuim habeentes tangunt. De quidam vero latitacu violence aduersarii passionem, humiliante verum conscientiam voluntatis & regentes, & perinde das contraria rite narrando: quod impossibile est. Impossibileque est, rite omnium substantiarum das finalis & erga hoc ipsum contrariae significativa.

Nam salutaris ut Deum generatione Patrium, doctrinae operationis instruit: quod nonquam intellectus anima Deorum separatis & ex appetitu proprio contraria mutata sunt: sicut secundum substantiam Dei Verbi naturam motu suorum, id quando, & qualem, & quantumvis Dei Verbum reddit. Ita & plenus dicitur quoniam admodum corpus nostrum rigore & tractu & disponitur ad intellectum & rationali unitate, ut & deo Domino Clerigo tota humana eius corporis ad ipsam Verbi Naturam semper in omnibus motu, Dei mobilis erat, secundum Simeonem Gregorium dicentes contra Emonium ita: Secundum quod Deus erat sicut, impudiculis stupore est & immortale est. Operari quod rite de corpore, quod certa opinio est, omnium salutis, ut scimus quidem posse, Dei autem operatio.

Hinc igitur (ut dicitur est) operationem inquit omnibus mundi videntes, necessarium indicamus, atria aponit latentes. Tertiam vocem & finalem definitam semper sequitur, & nequaquam quibusdam Patribus dicta sunt, & novi circa hoc inventum habentibus: quasi planata & inaniquata de eius doctrinae operantur, adrogant & legem per omnia dogmata relinquent, quod est & quod rite operatione ab eis dictum est: non tamen quod nullatenus dicta sunt a probabiliis Patribus, non rite aquilam Patrum preferunt, duas rite operationes, tanquam gema Ecclesiasticas preterit.

Et ad ultimum sicut est placuit, quatuor praeclara Sophronius venerabilis nullum sermone de cetero de vita, finitissima operatione monere debet, sed ei sufficiat praecepta vestra a trita sanctiorum l'atram rediitudo atque dictio. Illa que continet sepe nominatur venerabilis vero, & haec celebratur certioriter: per me non etiam per explicationem de ipsi patribus, quatenus huncmodi epithetum (ut etiam aperte) qui fortis interrogari eum de predicta quoniam videtur. Quid est & alacriter egimus, & illi quidem in hunc modo maturam.

Nuper autem pugnamus & a Deo coronamus, dicens noster quod Ecclesiastici demorans in terram, pio ad nos apud nos praeponit, ut paterna illa testimonia defensionem, qua contentio in altero logometrico (sicut dicitur est) facta a sancti monachis Minois atque Chrysostomis Vigilium de rite operatione & rite voluntate, & haec Dei instruit a cuius servitatis dirigere debentur quod & ad ipsam perducantur.

Nos autem que dudum mota sunt, memoria rite operationis & multius qui ex huncmodi mortuis exigit, eorum logometrico paginae feruntur per medius centrum systema in quadrato, & forte ad excellentissimum & acclaram Imperialem conquerentur hanc causam, ut omnium subtilitatem horumque, quia nobs per hoc attulit, ut quod

& quod non operata est confusione impugnante persecutari, sed permanenter in aetate Petrum doctrinam, quam omnes coniuncte omnino de huiusmodi questione, & confidere virginem filiam Dei, qui ex auctoritate Dei filius & bonus est, cunctis operari auctoritate & honestate, & ex hoc ostendere incarnationem Christum verbo fecit quod occurrit ut puto effectu inseparabiliter auctoritate omnibus communis & humanis operationibus procedere.

Hoc namque nos Iesu inflavit manifestissime peribimus: Agit enim via sua formam aeternam communem, quod proprio habet. In quod respectu nos omnino ab eius misericordia & operatione separari facilius, & a Deo conseruandam eum ferentiamem condescendit, con-

XIII. Nostrum omnibus primi operis etiam proponentibus, rationabile si & necessarium indicamus de his quae parum numerata sunt, cognoscere dare vestre fraterno atque vobis omnino beatitudinem per consolari, quia in vobis est, multe quoque sequentes, si quid amplius misericordiam, hoc per datum vobis a Deo gratiam admiseris, atque per sanctas filias vestras vos coram vestra opibz significare, quippe sive huic vobis facient plazat, significare. haec tamen Sermonis Confessionis polisani Episcopi epistola recitata postea Sexta Synodo. Quidquid ab Honorio Romano Pontifice hand potuerunt veluti heretici recusat: si quidem quod primum omnium considerandum est) nihil subire videtur ad auctoritatem factorum Chalcedonensium Concilii, in quo de dubiis in Christo natu'is est contra Eusebierum assertio promulgata, nam & que Se- gionibus tandem de diabolo in Christo natu'is induit & inconveniens Orthodoxi doctrinam simulque non solum profecitionem, sed & defensionem epistles. L. contra quod ad bonum pacis de virtute illae taceant sententia communionis sine ab affectibus duas operationes, sive & negantibus.

Venit enim quid perpetuum dictum in illis est, hand summa hereticorum omnino esse auctor consimil potest, dum ab calce eiusdem epistolia ad Honorium scriptae subsistere censura testatur, dum si quid minus vel igitur ipse Pontifex Romanus in Epistola eius cognoscit, videlicet pauper, vel dimicatio, & cogit licet hinc fiducie ab eo profectus est, ne dereliquerit hereticus. Constat quidem quod & maius potest etiam dendendum. Exposito in calendum Sergii ipsum, esti postea fuerit duxit hereticos & condonauit ipsi presenti ratione tempore non tantum Orthodoxum credidisse fusile ab Orientibus & Occidentalibus, sed etiam magna quidem estimatione Episcopum habuit, quod facile cognoscitur dicta epistola a Sophronio Episcopo Hierosolymitanus hoc anno ad Honorium & ad ipsum Sergium & fratrem Sexum Synodus I. festi, in qua praecepit universaliter iudicio eius dicta, in fine precessibus venienter expicit: vt non mitieris, si ad eum referatur honoris, tanquam ad Catholicum hominem ac valde.

Sed iam quod ad ipsum Sergium idem Honorius Papa acceptaverit, videamus. Exstant igitur eius litterae in eadem sexta a Synodo recitata: ex quibus cum condemnatus esse repentinus Honorius, hic in limine magna controvexit & pronominatum velim lector, eo quod per lubricos interlocutios, quasi defendi non posse videatur Honorius, nisi qui eum damnatis dicuntur Patres Sextae Synodis. Venit non sic fieri; sed veritati cam semper fuisse bene confitendum, erit, ut & video quia a summarissima luce Honorium ab ea calumnia vindicatum, integrum in omnibus; semperque Orthodoxum omnem & Patres, impotitur detecta, reddi ab omni suspicione latente iustice libertos: quod fieri, vbi de adiutorio Synodi sermo est. Modo autem de Honorio agendum, cuius ita se habet epistola.

Sicut fraternalis vestra saepe tenetur, per quae inveniuntur quaf-
dans & nasci vocem quæcumque cognomina introducta per Sa-
pientiam patris monachum, nunc vero ex audita Episco-
pium Hierosolymitanum vobis confirmatum adseritur fratrem nostrum
Cyrus alexandrinum, eum operationem Domini nostri

Iesu Christi conseruari ex heresi predicantem. Qui denique ad re-
fractum fratrem utrum Sophronium venire, querelamque huiusmodi
deponens multisformiter eruditus perinde de his, quae à vobis fuerat in-
structus, paginae suis foliis relectari. Queritur littera eorum ad
eundem Sophronium directarum fulcipientes exemplar, & invan-
tis fara provide circumfusioque fraternaliter vestram scripsisse,
laudamus nuntiantes recedentes afferentes, quod posset scandala
simplificare generos. Nostri in quo pertinet, aperit ambula-
re. Enimvero duxit Deo personum eum quod ad mensuram recte fidei,
quod apostoli veritatem Scripturarum sanctarum sonuendo exten-
derant, confitentes Dominum Iesum Christum mediatorem Dei &
bonum operatum dimitu' mea humilitate Verbo Dei natura-
liter vnu' & cunctis operatum humanae infidelitatis atque fan-
guinaliter afflanguit carne decrete, inconsolata, atque inconvenitibiliter
plena diuinitas. It quod consuetus in carne plena diuinitus miracu-
lo, pse est & carnis effectus, plenus Deus & bonus: possimus &
provincia patitur unus mediator Dei & hominum in virtute natu-
ris, & ratione factum, & habitus aut in nobis, ipsi filius homi-
nus de celo descendens, natus & quidem (scilicet scriptum est) cruci-
xus Dominus missus, dum conflit dicitur nullus possit perpe-
ribus humanas pastiones, & non de celo sed de fonte a est assumpta Ca-
ro Dergentur.

Nam per le' veritatem in Evangelio sit impedit: Nullus ascendit
in celum, nisi qui descendit de celo filius hominis, qui est in celo:
profecto nos instruxit, quod dominus vestitus est caro passibus infi-
delitatis atqueingulariter, & diversis atque inconsolata, scilicet inde-
viduus videretur coniungit, & nimirum flingenda mente, mirabiliter ma-
nentibus & ardentibus natura, atra differunt, cognoscatur uiror.
Qui apostolus continet, ad Corinthios 2. 13: Sapientiam loqui-
tur inter profetas, sapientiam vero non habens scolis, neque principi-
pium humus scolis, qui fermentatur; sed loquuntur Dei sapientiam in
mysterio abconditam, quam praedestinavit Dei ante secula in glo-
riam nostram, quoniam nemo principium habens scolis cognovit. Si ergo
cognoscimus, numerus & dominus missus crucifixus est: dum
profecto dominus nec crucifixus est, nec passiones humanas experi-
riri vel pergit, sed proper infidelitatem coniunctum nomen humanum domi-
naque natura, caro & vena' Deus dicitur part, & humanus ex
cello cum dominis ad defendit.

Intelligis lector, pie lanceaque atque Catholice in o-
mnibus ab Honorio ita disseri, atque ita pon obidi-
tum communitationem vnum in Christo volentem
& operantem, sicut unice est eius persona, cum tamen &
que alterum, ob diuersas proprietates diuinae similitudini-
tis & inconveniuntiam coniunctarum naturarum, & que & vo-
luntatis diuinae & inconveniuntia in eodem reperiuntur. Sed
pergit:

Vnde & uiam voluntatem fratrum Domini nostri Iesu Christi:
quia profecto in diuinitate assumpti est nostri uatura, non culpa illa
profectio, quia ante peccatum creata est, non quod per uirginatu-
mem uirata. Christus enim Dominus & finalitatem carnis pec-
cati uenit, peccatum mundi absulutus, & de plenitudine eius omnes
acceptimus & formam & seru' suscipimus, hanciu' inuenientur ei &
homo quod sine peccato conceptus ex Spiritu Sanctu' ab ipso peccato est
partus de sancta & immaculata Virgine Dei genitrici, nullum ex-
periens contagium vitia naturae.

Cum igitur audiis viam voluntatem fratrum Domini dicens voluntate-
tem, intellexisse id respectu diuinitat inter se pugnantiam
intellexisse id respectu diuinitat inter se pugnantiam co-
trariarum voluntatium ad malum & bonum, ex his, quae
tradit, apparet, no[n] inferioris id magis perficie de-
monstrabitur. Pergit itaque: Carnis enim rotundulum dubius
modus sacerdotum boni malique cognomina nominari, sicut scri-
ptum est: Non permaneat sacerdos meus in hominibus istis, quia
caro sunt. Et apostolus g: Caro & sanguis regnum Dei non posside-
bunt. Et iursum h: Mensis sacerdotio legi Dei, carnibus legitimplicari.
Et. Vides aliam legem in membris meis, reponantem legem peccati,
mea, & captiuum me trahentem in legem peccati, quae est in mem-
bris meis. Et alla multa huiusmodi in malo absolute solent intelligi
vel vocari. In bono Autem ita Iustus dicitur 1: Venerem omnis caro in
Hierusalem, & aderabit in complicito meo; & lob. k. In carme mea
videbo Domum. Et alias l: Iudeus omnis caro salutare Dei Et alia di-
uersa. Non est itaq; assumpta (sicut prefatissimus) a Salvatore vi-
tia natura, & reponeret legem membris eius, sed uenit querere &
salutem, quod perierat, i.e. uitiam humani generis natura' nam loc-

17a. 28.

k. 16 b. 19.

Lur. 3.

2. 1. Cor. 5.

h. Rom. 7.

i. 17.

alit.

5. Ioan. 3.

4. 1. Cor. 3.

VNU'S VO-
LLEN AL-
SERIV' ORVNAM
PERSO-
NAM.

XXVII:

QVOMO-
DO FRAM-
ACCIPIAT
VOLNTA-
TEM HO-
NORIV'.
1. Gen. 5.
2. 1. Cor. 5.
h. Rom. 7.

17a. 28.

k. 16 b. 19.

Lur. 3.

2. 1. Cor. 5.

h. Rom. 7.

i. 17.

alit.

^a Iean. 6.
^b Mat. 5.6.

XXVIII.

CAYTRA
GENDVM
IN NOVIS
DECX
M. NOVIS
& ETC.

XXIX.

^c Rom. 3.
d. 1 Cor. 12.

C. B. B.
C. A. R.
C. V. R.
L. E. T. T. V.
C. O. N. C. R.
I. M. D. I. C. A. T.

XXX.

C. V. P. R.
C. V. C. Y.
D. V. A. R. V.
V. E. L. V. N. I. V.

Annales

HONORII PAP. 2.
HERACLI IMP. 24.

CYCLISTI

alia in meo Christus aut voluntas diversa non fuit vel contraria Saluatoris: quia super legem matutis est humanae conditionis. Et sequentem scriptum est: Non veni facere voluntatem meam, sed eum qui misericordia, Patria. Et b., Non quod ego volo, sed quod tu vix Pater, & alia beneficiorum: non sunt hec diuersa voluntatis, sed dispensatio benevolentiae etiamque. Ita cum propter nos dicta sunt, quibus deinde exemplum, ut affectuamur veligia eius, pius magister discipulos subiungit, et non sicut vim quisque nostrum, sed potius Dominus in omnibus preferat voluntatem.

Via igitur regia iacentientis, & dextrosum, vel sinistrosum ventrum. Lapetus, circumpositis entitatis, ad lapidem pedem nostram immine ostendamus: Idoneus, id est, terrenus atque hereticus proprii reclinentes, nec religio quidem pedis fuisse nostris terram, n. c. pl. prout coram doctrinam omnino alterante, ad id, quod rendimus, hoc est, ad fines patris peruenire possumus, dicunt nobis sententia gradientes.

Eis forte quedam ballantibus, ut ita dicamus nisi sunt presertim expente, formantes se in specieum nostrorum, ut possint aentes imbutre auditorium ipsorum vel dicto hinc Ecclesiastica restringere, que neque Synodus aperte sibi hoc examinantes, neque audierat, atque canonica via non fuit expedita, ut viam vel duas episcopias aliquae premitur Christi Dei praedicate, quare neque Evangelium & Apostolice litterae, neque Synodus examinatione super his habita, res ipsius terminorum forentur: sicut profecti sumus) quidam alii quia laborante doceantur, condicentes ad informandas mentes etque intelligentias parvularum, que ad Ecclesiastica dogmata trahi non debent, que enim quisque in suo sensu abundans videtur secundum propriam sententiam explicare. Nam quis Deponens nos fuerit Christi filium ex Verbum Dei, per quem facta sunt omnia, ipse sit viro operatus dominatus atque humanitatis, plena summa exercitatio demonstrans. Utrum autem proprietas per diuinitatem & humanitatem genitae operationes debent derivari, vel intelligi: ad nos ista pertinet non debet, relinquentes et grammaticis, qui solent parvulis exquirere derivando nomina vendicare.

Sicut per spicem nostrarum secundum Catholicam affectionem unum post ab Honori operatum, cuius sunt opera diuinitatis & humanitatis: ut in necessariam deducatur assumptionem duas esse voluntates & operationes: quas tamen ob vitanda diffidit a bono pacis non reuincit, sed reticendas affirmat, subdit enim easdem, quod periculum istud, siue viam, siue duas tantum affertur in CHRISTO operationes, que in diuina Scriptura pertinentielle sunt multiplices, quod sollicit ex generibus transiret aduersarii ad individua, fallentes aquociti:

Nec enim, inquit, non viam operationem, vel duas Domini nostris Christum euangelium facilius portum, facit interius operationem sed multiformiter cognoscimus operationem. Scriptum est enim: Si quis Christiani Christi non habet, hic erit non ei. Et aliud: Nemo potest docere, Dominus Iesus, nisi inspiratus facilius. Disputationes vero gratiarum sunt, idem autem spiritus, & disputationes ministracionum sunt, idem autem Deus, qui operatur omnia in omnibus. Si enim disputationes sunt multae, & has omnes Deus in membris omnibus pleni corpori operatur: quanto magis caput nostro Christi Dominus haec possit plenius compatri? ut caput & corpus vnum sit perfectum, ut profecto occurrit (sic scriptum est) in virum perfectum, in membrum suis spiritus Christi multiformiter fit conformatum, & in membris suis spiritus Christi multiformiter fit conformatum. Et quanto magis per generationem mediatrix Dei & huminum plene ac perfecte nullusque modus & ineffabilem conficeri nos communione virtutisque natura condescendet operationem? Cur autem de duabus voluntatibus & operationibus tacendum ducat, causam hand contemnendam ait, quod solice continuum ista esset assertio cum Nestorianis id ipsum profitebantur, non ob durarum (sicut Catholicis) naturarum differentiam, sed ob duas, quas ictum constituebant in CHRISTO personas. Subdit ergo:

Et nos quidem secundum sanctiones diuinorum eloquiorum saperet sapere vel sperare, illa videlicet refutantes, quia quidem nominis votis noscantur sanctis Dei Ecclesiis scandala generare: ne aut diuarum operationum vocabulo officii, festantes Nestorianos, nos

viros sapere arbitrantur, eo quod illi duas ponent in Christi personas.

Rursum vero tacendum putat de una operatione, ne fouere causam Eutychianorum, viam tantum adherentium in Christi naturam, videbatur posset nam fiducia: certe seruit viam operationem. Domini nostri Iesu Christi fiduciam esse confidimus, statim Eutychianistorum attenua dementiam sacerdotum, praecatorum, ne querant causam contra combitum, coram cincis & reliquo ignis flammeo nostra deo renuntiant quiescentibus, simpliciter atque veritate confessis Dominum nostrum Iesum Christum viam operationem domum & humanitatem, electos in vires, & viam naturam moderatores, oratores negotiantes, & tangidi ad eum non in nomine vocibus ranorum plusquam, quam ut similes & huiusmodi fratres populi Christiani possint remane resum. Nada enim impat per phlebotomiam & manu falaciam discipulus pectorum. Eorum enim doctrinam supponentes, omnia argumenta, pollo disputatio calida atque fuliginea intra coram rata loca causa.

Hac nobisqam fraternitas yestra predicta, sicut & ea nostra, cum viarumque predicamus, borantes res, ut viam vel gressu nova vocis inductam operationem vocabulum ambo possumus, yestra vero Domini Iesum Christum filium Dei vni. Deus regnatur in diuinas naturas operationes dicuntur atque humanitatem Christolegum & viatricem Catholicam praedicant. & subtili operis Dei inculcum effundunt, dilectioneque familiis fratres habens Honorii Pontificis episcopatu ad Sergium Episcopum Constantinopolitanum, quam integrum hic redit volumen, quod eadem fuerit complures lati ostensioni & petra scandali: ut vi omnis diligenter perficit, tam quod ad Honori Papam a Sergio missa scripta, quam ab ipso Pontifice scripta reddita, lucide concinnissimelate valeat, quam ipse Honorus fecit Catholicae fidei auctor profector, defensor, propagator.

Quod enim Sergius ipse manifestus posthac copiis haereticis fuerit, atque damnatus: cum & eadem iacturum cum ipso Honori profiteatur, putantur auctulli, eadem ipsum quoque sententia debet peculiare Honori, ut Sergius, haereticum considerant esse, complures existimantur, nullam rationem habent temporis disterunt, nec rerum Temporibus, quod est, quod viplenis ostendimus cum illa Sergius ad Honoram, & Honorus ad Sergium scriberet, nec non quidem suspicimus etat de Sergio, quod haereticus est, qui in hanc viam summa cum laude absque velociitate suspicione erroris fecerit illam pie (ut Catholicum) sancteque rexerat, qui & suis litteris speciem reddere videretur Columba illius, qui post diffusum legum pacis ore gestauit, dum tot in Egypto conciliorum & Catholicae Ecclesie populos haereticos significaret.

Ita quidem nuncianti Catholicis homini (ta cum Sergius vbique terrarum ab omnibus habeantur) patet Honori, cum eidem referrebet, adgranum, (congaudent enim charitas veritatis) cum tamen, quae auctor, & professione Chalcedonensis Concilii & alienigenae pugnae fidei Leonis Papae plutequam fari perspicere lumine lucere viderentur, omniisque suspicione nebulosa pertinere esse.

Nec poterat culpa adscribi de viraque voti filium, quod velut pacis signaculum esse videretur apparet. Etenim enim omnis votum nostrarum foliis Ecclesiis illis suspecta, & in antiquitate usque vix data semper reperiatur firma fecurta: quid de votis nouarum silentio (quod erat fibula pacis) potius Honorus reprehendi, quod ab eo videri poterat nonne nundum tantum, sed imperandum? Nonigitus intercedere poterat (reprehendi) potest Honorus, sed eo nomine laudari potius debet, vix potius quod fari super que consulatum fidei Catholicae (ut ait) videlicet, quod in CHRISTO duas conficerat quis namus invenire, inconspicue & inconqueribiliter iunctas, partemque profitetur unum operatorem dominatam & humanitatem.

in Christum Iesum, hoc est, ipsum in una confitentem perfida operatum, (vixit) secundum duplum operatum non diuinum naturarum, humanae arque diuinae: ut plenius ipsam predicare noscatur, cuius nouas voces velut ex rotta scandala reticerit, que ob nouitatem suam vident posse, & magnam diffidu occacionem subministrare; unde merito tunc illas obtundas esse putatis.

Nem enim adhuc eo progressa res erat, vt non sine scandalo eadem voces pretermitti possent, vt postea accidit: nam cum nondum fraus haeretica detracierit, sed et ab ipso Ponitice silentium iure debuit, quod (vt dicunt) iam factum vident posse de Verbi incarnatione plene doctrina.

Quoniam tempore huic nullam rationem habuere, in Honorum vii collusione stulte admodum declamabant, fuisse neque erroris cum Sergio arguerent. At quod ad memorem recocit, quantum esset malignus omnium in facie occasione vocis vnius, homouibus, tempore Constantini ac successorum Imperatorumque pieque, scuti & prudentie, Honorum fecerunt dubius, alii de simplici arque duplice operatione hinc indixi, cum tamens, quod ad perfectam hancem prolationem de Verbi incarnatione doctrinam posse credentes, aliis verbis satisfactum esse cognoverint.

Qui vero consideratione nulla habita temporis habens, quo Sergio Catholicus habitus rem bona fide agebat, ceteris est, omnia ad latum illius temporis refutantur, quoniam eo silencio latere fraudem, quam dicimus, committit, Sergio quippe Constanti inopolitanus Episcopus esse hereticus dexteris fuit: sicut eius littera ad Honorum de indicio silencio data fraudem occultare cogitata sit, & redire ad eum Honori littera sequitur ipsa hinc improbando, eo quod Honorus emisit nesciis sententia vobis fuit, hincque factum est, vt hi eadem sententia, qua Sergio, Honorum quoque permutarentur. Ac quam inde, ipi videtur te vero appello, hinc veniam, si sum iudicem.

Cum vero non ob aliam causam Honorum Papam vacuum Sergio hi proutserunt elle damnandum, quam ab auctoritate recautum ipsius Honori epistolam datus est Sergio, qui ei se confessare significavit: certe quidem Honori Epistola prius disqurenda fuit, & tempore prefensi, quo scripta est, confidetur, & ea de Honoro fuerat facta sententia. At cum nullum possit certus agi, vel hisce nondum cognitis in suspicione adduci: certum est calumniose & leviter admodum, ficit insuffis Honorum haereticum applanat.

Sed non ex alteratione, quam ex dicta epistola quia considerante Sergio declarat, Honorus condemnatus non auctoritate Sophronios, qui etiundem Sergio in omnibus sententiis & sententiam toties sua epistola profitebatur, sed ipsius ut plenissimum Orthodoxum commendat, & ipse dicendum hereticus. Quidnam, quod ad Sophronium exercitacionem afficeret, nisi quod proutserit (vix proficiebat) fide integrum & Orthodoxum pro Catholicis veritate firmius flentem? & tamen fecit esse.

Quod si illa Sophronius cum Sergio toties professa contineat nullum ipsi attulit determinatum, vt ex compositione cum haereticis, quem putabat Catholicum, ipsi haereticis detinetur: cari affectus praedicium Honori longe, ut quoniam Sophronius a Sergio absenti, si vnde, & coniuncte Sergio affirmari, quem & nomine famaque & sanctis partibus hunc potuit non afficeret esse Catholicum?

Praeterea si in culpa esse potuit de vitaque voce silentiam, & ob id tam Sergio, quam Honorus fucrare haereticorum nota inveniendia: cur non idem figura est impetratio Sophronio, cum & ipse acquirenter pariter Sergio & domum patralia scadent? Confessum quidem

ipsi Sophronium, idem testatur Sergio in epistola ad Honorum verbis illis:

Ad ultimam, inquit, sicut & placuit, quatenus predictum Sophronium venerabilium nullum sermonem de Castro de via, sive dubius operationibus mouere debet, sed et sufficiente prefata cautele ac tripartita sanctorum Patrum recta traditio auctor doctrina. Ha itaque contentus sepe nominatus venerabilis vir, & hec confidere certificans: permittit nos etiam per epistolam dehaec predire regiom, quatenus confirmatio epistola, ut sit offendit is, qui forsitan interrogare cum de predicta questione voluerit. Quod & celeriter egimus, & ille quidem in his luce emerget. huc de Sophronio Sergio.

Sic quoniam (quod sepe repetendum est) Sergio indicii Silentium Sophronius omnino confenit, & tamen Orthodoxus absque iniuria est predicans: nihil profecto esse poset, vt ratione silentio Honorus Papa posit in crimen adduci. Sic igitur neque ex communione cum Sergio, neque ex confessione cum eo de indicio silentio Honorus vel leui suspitione erroris argui a quolibet iure potuit exemplum Sophroni propria tem intuentis, qui licet ante ea de causa adqueratur Cyro fuerit, Sergio tamen acquiescit. Probable quidem in Sergio Honorum, que probat ante Sophronium, cum ad eum datum epistolam Sergio ab eodem accepta, ipse Honorus testatur in dicta epistola ad Sergium scripta.

Ceterum esti Sergi voluntari indicenti silentium ipsi (vt vidimus) Sophronius acquiecat: tamen postea de cibis brevia Cyri, cuiusne obliterat, temeritate, vnam predicationis in Christo voluntatem, legationem ad Honorum Romanum Pontificem misit. At quanta animi auxiliare id fecerit, qui venit tunc missus ad Honorum legatus ipse testatus est in Concilio Romano sub Martino Pontifice, in eius Collatione secunda, his verbis:

Quoniam hoc postlatum est & ab antiquitate factum per Apostolicam fidem canonicam confessus auctor sit: dum aperte lucubratione non solam laici regni colorum credite sunt ei, atque ipse tantummodo ad aperiendum eis fideliibus quidem digne, minime autem Evangelio gratia creditibus inesse leudent: magnus secundum veritatem & principiis Apostolorum meritus Petrus; sed etiam & pascere primi iussu est auctor tuus Catholica Ecclesia, cum Dominus uicit: Petre amas me, pascere oves uia. Et iterum ipse precepit ac specialiter firmans pro omnibus habentibus in Dominum Deum nostrum & immunitatibus fidei, conseruare & disponere & confirmare exigitos confortos suis & spirituales meritis fratres, ut ipse dispensatione super omnes ab ipso, qui propter nos incarnatus est Deus, patefactum accepisti & sacerdotalem auctoritatem. Quod utique sicut loca memoria Sophronius quoniam Patriarcha sancte Christi Dei nostri unitatus, sub cuius diebus fungitur factus est officio, non acquiesceri, omnino carni & sanguini, sed sola, quae Christi sunt iusta sanctitatem vestram, exortatus, fluidit meam humiliatam sine mera pro innumeros tantummodo capitulo cum sua suggestione ad hanc Apostolicam magnamque dirigere fidem, in scripto acque fuit scripto per me supplicem reverorum encum predicatorum verorum alacrius novitatem, quam videlicet contra Orthodoxam fidem memorari viri exponeat anti-

XXXVII.
DE LEGA-
TIONE
MISSA A
SOPHRON.
AD HONO-
RIVM.

*a Cencil.
Rom. fab.
Martini Se-
c. et. 2. 12. 3.*

b Leon. 12.

c Lue. 12.

XXXVIII.
LABORES
OVISSO-
NI FRO-
IDE CA-
THOLICA

d Prog. 18.

litter

lacet ego h[ab]ere facere corporaliter (ut nos) propter emersum ex nobis
peccatis incursum Sanctorum predicatorum.

XXXIX. 21. Tim. 2.
STEPH. L.
PICT. DI-
LIGENS
MINISTR.
RIVM.
b. Psal. 137.

Dicitur ergo de similius terrena termino eius deambulando, domine ad Apostolicam fidem, ubi Orthodoxorum dogmatum fundamenta existunt, periculis non semel, non bis, sed multo superius apertius sacra viri voluntate confitentes omnia concordia veritas, quae in istis partibus mota sunt; quia in Deo est ad victoriam uictum perdere debent & nos uictoriam dogmatum perfectam facientes secundum canones destructionem, ut secundum quod B. Apostolus ad x) facit cancer pacium in amplitudine, depacientes simpliciorum animas.

Igitur in hoc pertinens ergo atque perterritus propter impossibilitatem mortis tremendum & tremebili loco conformatum, necum & credamus mibi ex Dei permisso Episcopale ministerium confidant, sed & supplications omnium penitentium Christianorum traditum reverendissimum Episcoporum & Christianorum populorum consonant prestito beata memoria Sophronio ad hoc nos inuitantem, ipso primum Hierosolymitanus diocesis perterritus non dedit, (secundum Scripturam b) somnum oculi mei & palporis meis dormitionem & sequentem temporibus nox, quantum ad tempore noctis suae vestris Apostolicis adeo restigii expetens ad deprecatus, quod ille & omnes libenter populares fountur, hoc est, fidei Christianorum periclitanti manu portantur.

Quod addicentes contraria non levibus me implicant afflictionibus, praecipue propter me per loca & provincias dirigentes quatuor comprehendens & ferris confixum ad eos deberem deflagrare omnes cognoscant, Sed Dominus auxiliatus est mihi, & liberavit me ab omnibus persequentiis me, id eisque ad propulsione currentem, & a libertate properanter vestre Apostolica fidei. Neglexisse Deus preces cum lacrymis oblatas supplicium suorum, sed existimat non equalem medietate praefecit Apostolique Presule in communione, nec non contestatione predictorum virorum, tunc nullo modo eos scilicet potuerunt, haec le gratia Stephanus Episcopus Romanus hoc tempore a Sophronio ad Honorem Pontificem missus.

XL. HONOR.
E LIN-
TIV. CY-
RO IMPO-
NIT.

Vbi ita per legationem a Sophronio missam Honorius Papa accepit, hanc fignis fuit his omnibus a Sophronio postulatis conculere, nempe silentium omnino imponere Cyro Episcopo Alexandrino vnam voluntatem & operationem in Christo predicandi: cuius regi gratia ad ipsum Cyrum ex argumento literas dedit; facilius que pariter ad Sergium Confidantinopolitanum Episcopum, ut Cyrum de fendo de vna voluntate & operatione silentio admoniceret.

Littera ad Cyrum ab Honore scripta non extant, sed earummentum est in litteris eiusdem Honori ad Sergium datis, de quibus proxime acti sumus. Perhuius quidem in sententia Honori, ut bono pacis ad vitandas turbas & commotiones populorum, de voce utriusque taceatur, dicta eius epistola posthac ad Sergium data significat his etiam & legitum Stephanum, & qui cum eo venit in Vrbem, acquisuisse docet, dummodo Cyrus de vnius voluntatis voce utique taceret. Epistolam autem ad Honorem ad Sergium Confidantinopolitanum Episcopum datam, prout habetur recitata in Sexta Synodo Actionis decima tertia in fine, hic exhibeamus; in quam defens nonnulla, haec sunt, quae in ea scripta reperiuntur:

XLI. POSTE-
RIORE
PIST. HO-
NOR. AD
SERGIVM.

Epistola est (inquit acta) huicmodi Honori Latina epistola cum interpretatione sua, habens in superscriptione: Dilectissimo fratri Sergiu Honori. Cuius initium hui: Scripta dilectionis filij nostri Syrici diaconi, habet aurem eadem epistola pot paucia haec. Necnon & Cyro fratri nostro Alexander continet Prefatis, significandum scilicet, quatenus que admittentur vnius vel diuarum operationum vocabulo refutato, clarae Dei Ecclesiasticae praecious nebulosarum concertationum caliginosissimis non debent, vel afferri: ut profecto vnius vel gemme operationis vocabulum nouiter introductionem predictionis fidei excludatur.

Nam qui hoc dicunt, quid aliud nisi iuxta vnius vel gemme

natura Christi Dei vocabulum, ita & operationem vnius vel gerimur subducantur? Super quid clara sunt diuina agmina. Vnde autem operationis vel diuarum esse vel fusca multitudinem & dominum Dominum iustum Christum festare & praeseruare impetrant est. Sed huc Honori quoddam iuri intelligenda, quae ex eiusdem epistola ipsa recitat. Acta indecent: Habet autem, inquit: & circa sicut easdem q[ua]d placi.

Et hec quidem, quantum ad instruendam ueritatem antiquum fraternalis fraternitatis ueritas per eum ministrandum permisimus. Ceterum quantum ad dogma Ecclesiasticum perit, quem uero praedicare debemus propter supplicationis humanae & amputandae inextricabilis questionis ambo (sive operationes) non vnius vel diuarum operationes in mediatis Dei & hominem definitione, sed utriusque natura in vno Christi unitate & capillata cum alterius communione operantes atque operantes confitiri debemus: & dominum quidem, quae Dei sunt operationes & humanam, que carnis sunt, exceptione: non dico, neque confusio, aut convertitur Dei naturam in humanam, & in humanam in Deum conuersam edocentes, sed naturam inferius integras & confitentes.

Vnde atque idem humilis & sublimis, aquila Patri & nubes Patre aperte ante tempora natu in tempore est: per quoniam facta sunt facta in sancto est: & quicquid datur factum est, sed regi est, quod est sub lege erit, aut redemeretur ipsi crucifixus, & sic christus, qui est ad contra nos uocacionem in Cruce de pugnatio, & principibus triumphauit.

Auferentes ergo sicut diximus, scandalum novi electionis, non nos sponset vnius vel diuarum operationes deinceps praesidet pro vna, quam quidam dicunt, operatione, opera nostra operante Christum, Dominum in utriusque natura ueritatem & pro diuina operationibus, ablatu genere operationis reguli, ipsi portus duas naturas, id est, dissolutio & caro ejus operantur in una persona virginis, & patri intoncione, in quo convertit uerbi nobisque predicare propria operatione. Et huius beatissime fraternalis vestre infinitudine precium, exponit invenimus, ut profecto in vno patre audientes pari fidei documento in forem.

Scribentes etiam copiambus fratrum Cyro & Sophronio aristibus, ne noua vocis, id est, vnu vel gemme operationis uocale inforuerit immorari videantur, sed alioquin honorabile noua appellatione, vnu Christifatu, Dominum uocans in vno patre diuina vel humana predicente operantem.

Quoniamque bos, quos ad nos predicti fratres & conscripti Sophronius nupti, instrucent, & diuina operationis regulum demeptis predicare invitant: quod inflatus ne premunari predictione vnius efficiuntur, fratrem Cyru fratrem & ipsi ipsi noster ad vnu operationis vocabulo infestos, huiusve ex epistola postulatione Honori ad Sergium Sexta syndicis. Cum igitur adeo manifeste demonstratum sit, neque ob indicium de utriusque voce silentium, neque ob communicationem vel consensionem cum Sergio in huius, que tractantur, nempe de silentio indicendo, sicut nec Sophronium, ita neque Honori posse in amba hæc siue perduci: videndum modo est, si quid sit in epistolis Honori, quod reprehensione dignum habetur.

Prior ipsius epistola ad Sergium eodem argumento conscripta, qua primum censuit de utriusque voce tacendum, videtur potius prima fronte quiddam habere fiduciam, quod quoniam nihil penitus extra linearum Catholice fidei continere demonstratum sit, subiectus id dilectissimus est declarandum. Dum enim agi de hypofaticis in vna perfoma diuinarum naturarum voci, cuius virtute factam quoque dicit communicationes idiomatum, ista mox fudit: Vnde & vnu voluntate faciemus Domum nostru Iesu Christi: quia profecte a deitate assumpta est nostri natura, non culpa, illa profecta, quia in peccata creata est, non que post prævaricationem natura, & infelix quidem non duas ob id dicendas esse contrarias voluntates in Christo, tendentes ad bonum sibi, alteram vero ad malum, ut in aliis hominibus, sed vnu bonam, vnuque personæ operantis, lecedens

communicantem idiomatum, qua (vt ait) & Deus patet dicitur, & homo Deus predicatur. Quod enim indumenta in veritate nature operatio, sicut est indumenta communica, & vnum ambo velim naturae bonum, & tenuum in vnam; vna erit dicenda Christi voluntas, quam lancius Dionyius Areopagita appellat operationem Theandricam, hoc est, Deinilem, vt Iohannes Damascenus affirmat:

Sed prout in his Maximum martyrem huius temporis Scropem celebtem, & Catholice fidei egregium defensorem audire, que afferat de germano sensu eiusdem Honori, dum respondet ad obiectiōnēm Prophetae Monothelitae pro se fato Honorii, ac clamantia, quā ipse Honorus fuerit vnius in Christo voluntatis affectus. Ipse enim in questione disputata coram Gregorio Patricio cum ipso Pyrrho hac habet: *qui (inquit Pyro his) de Honore ad respondentem habet, ea quae auctoribus mes vnam voluntatem Domini nostri Jesu Christi ostendit?* Maximus: *Qui facit fidem & autoritatem ipsius est interpres, quicunq; experientia sancti Honori proficit, aliud superest.* & qui totum Occidentem cum aliis mundis, non rite degeneratione illustravit, an hi, qui Consuetudinem ex se corda loquebantur? Pyrrhus: ille, qui bene loquitur. Maximus: Is igitur, com ad diuinū Constantinū Imperatorem et profecto Iohannī Pape de hac operione scriberetur, dicit: *Vna voluntatem diximus in Domino, non diuinitatem & humanitatem, sed humanitatem solam.* Ceterum Sergius proponit, quod quidam duas voluntates in Christo contrariebantur, regiū Christianū non duas voluntates contrariebantur, caro, aqua, & spiritus, sunt non habentes posse peccare, sed vnam tantum, quia natura altera humanitatem cingit. Nec enim ita si argumentum cendens est, meministri & concursum & caro, quod quidam in diuinitate non licet volere, ut hec Maximus deo, qui dictam Honorii operacionem, ut nullus sententia Honori certior aequo fidelior accedit, possit interpretari, cui Pyrrhus ipse refractus disputator non potuit in ea disputatio non sequiisse, quod videlicet prius fideliter adiutorum suorum contextus epistolæ id apterem demonstrare.

Ex his plane & illorum verborum germanum sensum cognoscere, quibus Honorus ait in eodem argumenti contextu: *Nomine alia in membris aut voluntates diuersae non sunt, sed caro & Salvator: quia super legem natu' est humanae similitudine. Epigonus scriptum est: Non rem facere voluntatem, sed esse, quoniam me, Petrus. & Non quod ego volo, sed quod tu, Petrus: & alia huiusmodi: non sunt hec diuersae voluntates, sed diversitas humanae rationis, quae loquitur, cum vnam fuerit in Christo peccatum, nec diuinitatem, vel concursum esse potuisse, quod ex peccato procedit, velicilla, quae ex natura humana folet prouenire diuersas ab aliis peccato. Hec de his, qui speulant ad priorem epistolam:*

In posteriori autem epistola ad Sergium, quam redidimus, ita fons Honorius Catholicum dogma, ut nihil amplius deferendi queat. Dum enim viderit indecēre velle silemunt, quam prudentissime delruit beneficium, & firmat Catholicam fidem, vbi videlicet ait: *adserens ergo (firme diximus) scandalum novelle admentiam, non ut operes vnam vel duas operationes definiti preceperint, sed pro vna (quam quidam dicunt) operatione, operatione non Deum operantur Christiani. Dominum in veritate naturae veribus confitunt; & pro duabus operationibus, ablati genere operationis voluntario, ipsas potius duas naturas, id est, diuinitatem & carnem afflupta in una persona virginis Dei caro acceptans, inveniunt, atque inconqueribiliter nobiscum operantur operationes. Intellexisti, quam docte atque vere docit, pro vna operatione dicendum esse vnam operationem, plane infinitam non conuenientem personam univitatem operationis, sed operantis: Sic & sanctus Ioannes Damascenus & de his agens, docet, non dici posse ratione vnum persone vnam voluntatem, sed vnum voluntatem, sicut nec vnum operationem, sed vnum operan-*

tem in duabus feliciter naturis; quas dum assertit, indutus, inconfusus, & inconqueribiliter coniunctas, duas plane necessario introducit operationes & voluntates. His quidem nihil magis Catholicum dici potuisse, nihil magis pium ac sanctum, nihil denique his temporibus ad pacem in Ecclesiis conferuandam vilius exco-gitari videti potuisse. Quam quidem Catholicam veritatem (sicam libere cum Campensi) non solum nulla Synodus potuisse vnuam damnare, sed si Angelus de celo aliud annunciascerit, prater id, quod dictum est, il- latum, in huiusmodi ab Apostolo suscipere anathema.

Sic igitur ista ita transfacta sunt, vt nulla quidem vel leuis erroris labes Honorio inflexisse: potuerit. Quamvis in iudicio Synodali, cum post annos decem & octo Romæ sub sancto Martino Papa & martyre celebrata Synodus Lateranensis dicit, cui interfuerunt centrum & quinque Episcopi, praesidente ipso Summo Pontifice, & exacte cognita atque tractata illa causa Monothelitum, ac dannati in ea fuerunt vna cum heretici aliquipotiori scitici: Theodorus Pharanites Episcopus, Cyrus Patriarcha Alexandriae, Sergius, Pyrrhus, & Paula successores Patriarcha Constantinopolitan, auctores & propagatores erroris: Honorus nullani profus vel ab hereticis de heretice calumniam passus, nec à sancta Synodo levissima est suspicione pulsatus.

Post hanc autem iteram, cum à sanctissimo Pontifice Agathone celebrata est Romæ Synodus & centum virginis & quinque Episcoporum, in qua reperita est certitudinem damnatio hereticorum Theodori, Cyri, Sergii, Pyrrhi, & Pauli: neclavis quidem mentio, quod erauerint Honorius, facta est; qui si errasset, diffundulati minime potuerit. Sed & in ea, quae ex eadem Synodo instruictio data est legitatis ad Sextam Synodum Constantinopolim proficiuntibus, & in illis, quas ipse summus Antistes Agatho litteras tunc ad Imperatores Constantinum, Heraclium, arque Tiberium dedit, ore libero, firma testataque attestatione & contestatione fatetur, numquam aliquando Apostolicum Sedem à recto fidei tramite deuiasse. Sed reddamus hic vel ipsius:

Christi, inquit, adiuvante præfatio, hec Apostolica cius Ecclesiæ numeriquam à via veritatis in quibus erroris pars defixa est. & post aliqua itemum: Hoc est enim vera fidei regulæ, quæ & in propria & in adulteria vinaciter tenunt ac defendunt hereticis malis rebus refiri tranquillissimi Imperij Apostolica Christi electa, quæ per Dei omnipotenter gratiam à tramite Apostolica traditissimæ nonquam errare probabuntur, nec hereticis numeratibus lapravata succubunt: sed ut ab exordio fidei Christianæ percepti ab auditoribus suis Apostolorum Christi principibus, illibato finiebant permanebant. Et de suis prædecessoribus paulo post speciem hæc addit: Consideret itaque retra tranquilla clementia, quoniam Dominus & Salvator omnium, cuius fides est, qui fidem Petri non defecit, promisit, confirmare cum fratribus suis admonuit: quod Apostolicos Pontifices mea exigitatis prædecessores confidenter feci tempore, conditè eis cognitum: quorum & possiliata neta, liceat impetrare & minima, pro felicitate tamen diuina dignatione ministerio, pedilagua caput existere. Vacuum inviari, fiveratatem Domini mei, quam illi fonsiter predicabant, predicare neglexerat. hincque Agatho: quia quidem quomodo adeo tumiditer assertere, liberè prædicare, ac dicere profiteri potuerit, si ad eandem fundam, quam confutat, heresim, Honorus in crimen adduci valuerit?

Confiderandum est enim in his, quis hæc dixerit, vbi, ad quos, & quando dixerit, nempe sanctissimas omnium ore laudabilissimus Agatho, in Synodali magno Patrum conuentu, confitit omnium scribens iste ad ipsos Imperatores Constantinopolis degentes, quorum prædecessores fauissent errori, & quando Sexta erat occidentis Synodus celebranda, vt vel levissime mentiri minime potuerit. Prætermittimus modo dicere de aliis successoribus Romanis Pontificibus plurimis id ipsum firma assertione testantibus, nempe neminem

633. 633.

1. prædecessorum Romanorum Pontificum heres la-
bel vel leutes aliquando ad persim suisse: sicut & an-
te Agathonem Martinus Pontifer pluribus suis episo-
lis laudat fidem prædecessorum, & eorumdem commen-
dat diligentiam aduersari Monothelitas, quod & ege-
gis prædictis in Concilio Romano, consultatione prima,
in epistola ad Constantium, sine Constantium Impera-
torem.

Hic sic ex eiusdem Honorii litteris, ex sancti Maxi-
mi scriptis, atque ex Cœliis duobus Rome celebratis,
litterum Romanorum Pontificum Ioannis, Martini,
& Agathonis alterius, cum nihil esse possit, quod non co-
minex parte Honori Papæ fides Catholica predicitur:
potest factum est, ut hæc eti Monothelitas, ad suum i-
potum confirmandum errorem, alumnis admo-
num auctoritatem immiscerent ipsius Honori Roma-
ni Pontificis, in clantes simul (ut Pyrrhus in disputatione
cum Maximo) Honori Papam eisdem fuisse fer-
tentis affectores. Constat quidem Patriarchas Con-
stantinopolitanis hereticos Sergium, Pyrrhum, ac Paulum,
& alias ad confirmationem suum ipsorum errorem
eisdem are confundentes Honori Papam dictam superiori
manus epistolam, eamdemque in consiliorum ecclæ citare,
quod in sua ipsa epistola vnu voluntari ex perpetua
facta eius interpretatione calamitatem dicerent affecto-
rū que factum ab ipsi, ut nomen Honori tamquam in
errore collegi fuit seipsum conciliamant. His accessus
quod cum eisdem Honori nomine retinueretur (ad Dipty-
chos ab ipsi Episcopis Constantinopolitanis hereticis,
fecis autem successorum eius, qui dñm auferunt cōdēm
Monothelitas (ut pater ex epistola à Constantini Impera-
toris ad Agathonem) magna sit confusa inuidia in Ho-
norium, quod patronos haberet & landacores Mono-
thelitas.

2. Qua de causa eo progreßa res est, ut ab aliquibus
Orthodoxis inter dannatos Monothelitas idem repe-
ritur adnumeratus Honorus. Quod vero & in Sexta
Synodo, quo exar, & ex recentissim monachonitico
legatur Honorus: apertus impossulam, cum de
his loco oportunius acturi sumus. Saris autem f. it
hincibi, lector, perficuis demonstrole, nihil penitus
innotesci posse in duabus Honori epistolis, quo in erro-
ris insipcionem vel leutes adduci quæst: cum omnia
habentur in omnibus contentientia Catholice verita-
tis; neque eius de indicio silentio decernunt ure posse
patet calamitatem, quod aque ab Orientalibus probaretur;
poculum vero a vertice Theologorum Orienta-
lium regnum huius temporis Sophronio Episco-
po Hierolymitano; hec vel leuter labefactatum ob
communicationem cum Sergio ex leutes vltro cir-
quedatis: insipci ipsius Honorum, & dum viueat, &
post eum unum summam veneracionem ab universa Ecclesia
Catholica cultum, talemq; cognitum & habitum a San-
ctissima eius successoribus, Martino & Agathonis
digiti sum, &que doctissimi Romanis Pontificibus.
Si quam vero a tempore Sexta Synodi nubem videbis se-
perinductam, quæ apparet post gloriam tanti Pontificis
obscurata: exque spectabis, veritas aura spirante, eius
nomen in primum reuocari (splendore, & fulgentio-
bus radiis) elucescere.

3. Purgandus est & Sophronius Hierolymitum Epis-
copus à calamitate ei per Monothelitas illata; cum
ipsum omnium humiliamento turbaram in Ecclesi ob-
seruantur causam fuisse clamaret: nam Pyrrhus Con-
stantinopolitanus Episcopus hac in eum in disputatione
cum Maximo habita ait: Sophronius, quipudo am-
fuit Patriarcha Hierosolymitanus, fuit, ut hoc relateret proprie-
tate faceremus, cum tempore inopportuno sermonem de opera-
tionum excedavit. Ad hæc respondit Maximus, ita dicens,
& repetens erroris veram originem: Ego ex omni par-
tenebris, quam excaecationem rei prolaturos expectavi, qui
enim, qui extra culpam est, alio granier criminatum. Die
enim multi (per veritatem ipsius ore) cum Sergius ad Theodo-
rum Pharanitanum Episcopum scripsit, misso quem Mense dixit li-
bello per Sergium Macarenam Episcopum Africorum, berce-
cum: Ut quid sentire de una in eo libello operatione, & re
volvante, aperiret; & refutari, approbat ea: ut res non sit
Sophronius? Aut cum Theodosioli ad Paulum missione So-
phronianum scripsit, misso etiam et libro Mense, & Theodosi
ram tam ac sua approbatione? Aut ubi erat, quando ad Gra-
guum cognomento Arsan Paulimianum scripsit, & mutata
auctoritate de una operatione aperiret, infernique ipsa
fæcie se his autoritatibus rueretur Ecclesi tunc in? Hanc q-
uodlibet Iohannes Papa Alexandrinus, ille videlicet co-
gnomento Eleemosynario, manu ab Arsa abhinc. Pudi-
cū etiam res ob ipsam eos depone, impeditum fuit incep-
tu tunc à Perso in Aegyptio facta. Aut quando ad Cyren
Episcopum Phajadum referens de sua operatione & dictatu, co-
agatus, misso etiam ad eum libello Mense, quoniam duximus? Quis
politus Sergius malis modo meritis fuit in eum
quoniam beatus Sophronius admodum erat, humiliante, quae
habitu debeat, ad eum visitata protocollo, Christi de papa-
bus vniuersi, que omnem supplicatores conseruant, commun-
icari, obsequiis, ne vocem hereticorum non prope a sanctis Patriis
superioribus extinctam renoveret, fuit autem hinc scandalus
de his Maximis, purgans Sophronium, & colpam rei-
cis in Sergium, ut propter erroris hunc auferret ac pro-
pagaretur; hominem natura leuisissimum, de quo in eis
dem disputatione ista idem Maximus.

4. Rem ipsam loquitur: Nihil me ita à tuo antecessore distinx-
it, ut mutabilitas eius & inconsistens, id est, in aliis aliis respon-
sibus transire sententias, & in nullo sensu pertinuerit. Alius
deinde cor, qui hanc vnam voluntatem dicitur appellari, tu
approbans, interstante introducens Deum tanum. Ita
quando ei afficeris, qui dicebas esse consuetudinem voluntati
in homine, eadē fuisse introducere mors, utroque
consuetudine, nihil à Tyrbo & Hieracio differenter. Quodque
voluntas voluntatis hypostaticam, cum differentia personarum
suum inducet differentiam voluntationis in personis duas
cuiusdam substantiae. Atas enim complectunt, quæ voluntatis sa-
me: potestas eius, & auctoritas, & alia voluntatis maxime,
propositus, id est, sententia, non natura necus sua. Aliqua
de causa res, quæ voluntatem recabat electricem & sensitivam,
sibi adspicere, & dominus suis facies; non plus Cer-
tum faciebat hominem tanum, sed mutabilem & fluctuantem
siquidem sententia oppositorum, ei dividit, & eis
que reguntur, indegitat. & in his, que non sunt natu-
rae, confundit. Interducit enim sequitur, quæ voluntatis
voluntatem in Christo ducant, faciunt, cum ante strenuam,
id est, incarnationem, non habuisse voluntatem. Quid
quod alibi ab aliis ex hoc loquitur. Et in aliis infra dictis
non opinione detrahebit, qui non eis nimis in veritate eam quoniam
fundamenta: quæ si intendere latius recte fibebit, & ob-
genter, neque futurum tempus sibi effe, fuit Maximus
Sergii leuteris. Porro quo minus homines tanta verba
pollebat, eo magis prætabat viribus ad Imperatores pe-
tris. Ita eiut idem Maximus aduersus Pyrrhum: illi
quidem absurdum in visu etiam littera, non vacuit, sed for-
varum protulit, nati Heracliostrum refrin ad hoc aduersari
neque nefaria & scelerata missio accipi esset, & canco-
stu. Hæc Maximus: ex quibus vides, quam prudens
& consiliosus Honorus Papa oblatum ad eodem Sergi
quod & fuisset multo pretio redimendum; siquidem
quaque tot malis Ecclesia Dei ab ipse Monothelita
exigitare effent.

5. Quo autem renderet eiut modi de vna in Christo
voluntate blasphemia: exque, omnes contentur, ad
tollendam naturam in Christo virtroram difficiuntur
& ad Eutychianam barefum hac via influentur illorum
finis conatum, atque ad locundum fibi (quod di-
cuntur eis superius) alios Orientalis hereticos, primi
paganis, qui de his hæc ait: Ad hoc contentus, enat
felicit in Christo voluntare, dicondoneat metu
videtur. Apollinaris enim non posuit animam mortali-
tatem.

in Christo, sed quid Verbum esset loco anime, vel etiam loco in-
tellectu. Prode cum voluntas in ratione ut Philosopher dicit
in tertia de anima sequitur, quod in Christo non esset voluntas
in humana, & ita non esset, nisi vera voluntas. Et similiter
Euseb. & iunius, qui postquam voluntatem compositionem in
Christo, regnante pueru voluntatem in eo. Neferius et
tunc quippe rursum. Da & homini factum solum secundum
Euseb. Credamus, posuit voluntatem in Christo, hoc
S. Thomas: ex quibus intelligi, que superius dicta
est, enimmodi fuisse commentum Eusebiorum in
hęc Monothelitarum infurandis, ut reliquę in Ori-
ente nonalcent heres.

LVI. Nam quod ad Nestorianos spectat hereticos, id ab-
inde idem Maximus Abbas & martyr ostendit in
disputatione cum Pyrho, dum ait: Cur aperientur Ne-
storiani, cum ratione ac sententiā ardenter inhaerent? Quod
autem cum ratione voluntatem dicunt, illa, quae Neferius tenet,
defendit: solutus expposito, quam ipsi defendunt, quae declarat
Soboranū profecti ratione voluntatem in duabus personis ab
ipsi filio. Scigunt omni fuit insurgendum conatus, ne
incipit bellum tanquam appeteret suis cornibus Ecclesiam.
Sed de filiis & dolis hereticorum confundens
etidem sepe circuus & recitus Maximus Abbas. Sem-
per plane est Damascena, ei usum dolosus artifici-
us ita vicem voluminat vel operationem afferre,
viboc coito, duas naturas, quas in Christo captio-
nibus afferunt. Sed huius principiis in monitu-
fiores declinare sententias, quae sub Martino Papa
dicuntur, ostendunt. Ceterum Sergius, qui tantopere
roguit Honorium Papam ut vtrique vocibus impe-
raturum esse, ipse fateretur eo subtilio silentio
hereticis propagant: quomodo autem id accidet, infor-
mis & questionis arsis discordum erit. Hac modo fati de
origine Monothelitarum erroris, & Honorii Pape stu-
dium eadem comprehendenda.

Ceterum qui aduersus emergentes heres in Ori-
ente Honorius Papa oculus intentus erat, conuersus esse
ad Ecclesiam Occidentalem, extremo loco in Bri-
tannia insula positos Anglos pastorali cura resipexit.
Hoc enim anno, cum ab Edvino in Anglia Regis lega-
tum Romam misit, qui petret multa pallia tum
Paulino, tum etiam Honorio Episcopis, ipse Pontifex
peditum amens, ad Edvimum Regem litteras reddidit
conversoribus, similique ad Paulinum Episcopum arque
ad Honorium pallium misit. Sed de Paulino primus
sed. Redi: Quo tempore prefudatum Sedis apostolicae Honorius
Intrauit pacem habebat: qui, vbi genitum Nordum Britonum
cum Regis ad fidem confessionemque Christi. Paulino en-
tus, conuersus esse dedit, neque eidem Paulino pallium
vnde & Regi Edvino litteras exhortatorias, paterna illius char-
itate recordari: vi in sole veritatis quam accepterat, persis-
tit et nos ad proficie cararent: quara videlicet litterarum iste
si m.

Dominus excellentissimo atque precelerentissimo filio Edmuno
Angliano, Honori Episcopus, seruus servorum Dei, salu-
tibus.

LVII. Ita Christianitatem vestram integrata circa Confluentis sui
extremis partibus in ordine successiva, ut longe lateque trahendat, &
in uno mundo annunciatam vestrum operis multipliciter referat
pallium. In enim vos Regis eis cognoscitis, dum Regem &
Ceterorum vestrum Orthodoxie predicatione edocit, Deum ve-
nerandolis, tunc quod humana vates conditio) mentis re-
pre fecundum denuntiavit exaltari. Quid Dei nostro aliud of-
fice ratiocinio, nuptiis in bonis officiis persistentes, ipsiusque au-
tem humana genitrix constanter, concorditer, tunc vota nostra
volentibus? Et inde, excellenterque fili, paterna vota cha-
ristate, quae concurrit, exhortantur, ut hoc, quod vos diuina miseri-
cordia ad faciem gratiarum vocare dignata est, sollicita intentione,
& affectu stratum seruare omnimodo festinet: ut qui
in presenti scilicet ex omni errore absoluta ad agnitionem sui
monumenti dignatus perducere, taliter patria vestra preparare man-
ficium.

Prædictatio erga vestrum dominum mei Apostolice memorie
Gregory litteras frequenter occupati, praeculic afflictum doctri-

ne ipsius, quem pro vestris animibus liberenter exercuit, habebote:
quatenus eis oratio & regnum vestrum populumque augat, &
vobis omnipotenti Deo irreprobabiliter representet. Ea vero, que à
novo pro vestris sacerdotibus ordinanda perefracta, hac pro fidei
vestra sinceritate, que nobis multimoda relatione per presen-
tationem portatores laudabiliter insinuata est, gracie animo at-
tribuere illis sine vilia dilatione praevidemus. Et duo pallia vitro-
rumque Metropolitanorum, id est, Honorio & Paulino direxi-
mus, ut dum quis coram de hoc scalo ad auctorem suum fuerit
accersitus, in loco tamen alterum Episcopum ex hac nostra au-
toritate debat subrogare. Quod quidam tam pro vestre chari-
tate affecta, quam pro tantorum prouinciarum spatio, que inter
nos & vos esse noscentur, sumus iuratis concedere, ut in
enim deo devotione vestra nostrarum concursum, & nostra vestra
desideria præberemus. Incolarem excellentiam vestrum gratia
superiora custodias, hucuque ad Rēgēm Eduinum Hono-
rius.

hoc.

LIX.
INSTO SVB
ROGATIS
HONORI-
VS.

c. Bred. ibid.
e. 18.

d. Bod. ibid.
LX.
HONORI
PP. EPIS.
AD HONO-
RIVM EPIS-
COP. DO-
GOVERN.

e. Matr. 12.
l. ibidem.

Dilectissimo fratri Honori Honori.

Inter plerima, quae Redemptoris nostri maiestoribus suis fa-
miliis dignatur benorum munera prærogare, illud etiam clemen-
ter collat. sic pietatis munificencia tribuit, quotiens per frater-
nes affectus muniamur dilectionem quadam contemplatione al-
ternis affectibus representat: pro quibus visus est eius gratias
indignenter exsultans, eumque votis supplicibus exorsans, ut
vestram dilectionem in predicatione Evangelii elaboraret &
fructificaret, sicutenque magis vestri & capite sui sancti
Gregori regulam, perpius floributate confirmaret, & ad augmentum
Ecclias sua potiora per vos sufficeret incrementa: ut ipsi &
operem in timore Dei & charitatis, vestra acquisicio, decollationeque
vestrum, que per dominum Gregorij exordium palliat, conuale-
scendo amplius extendatur; ut ipsi vos Dominus eloquus promis-
sa in futuro respiciant: vobis vox ista ad eternam felicitatem
euerit: Vente & ad me omnes, quilibetis & omnes isti, & ego
respiciam vos. Et iterum: Enge & servelone & fideles, quia super
panca fidelis, super multa te confitiam, nra in gaudium Do-
minus.

Et nos quidem, fratres charismati, hec vobis pro eterna chari-
tate exhortacionis verba premittentes, qua ratione pro Ecclia-
rum vestrum præmilio congrue posse confidimus, non defi-
ciens imparte. Et ramixta vestram petitionem, quam filiorum
nostrorum Regum, vobis praesenti nostra præceptio rice-
beati Petri Apostolorum principi auctoritatem tribuum, ut
quando vobis ex vobis diuina ad se sufficit gratia vocari, si, qui
superficies fuerit, alterum in loco defuncti debet Episcopum or-
dinare. Pro qua etiam re singula vestra dilectionis pallia pro
eadem ordinatione celebranda direximus, ut per nostram præceptio-
nis auctoritatem postea Deo placata ordinatione efficeremus:
quia ut hoc vobis concederemus, longa terrarum maritique inter-
nulla, que inter nos & vos distinxit, ad huc nos condescendere
coegerunt: ut nulla posset Eccliarum vestrum tacta per cuiuslibet
occasione ebrium quoque modo percurre, sed potius
commisso vobis populi deuotione plenis propagare. Deus te in-
colam exaudi, dilectissime frater. Data die tercia Idus Iu-

Q. 2

Matr.

mas, imperante domino nostro pessimo Angusto, Heraclio, anno regnissimo quarto, Proconsulatus eiusdem anno regnissimo tertio, & Consulatus eius anno tertio: sed & Heraclio felicissimo Cesare, id est filio eius, anno tertio, Inductione septima*, id est anno Domine incarnationis sexcentesimo tricessimo tertio. Sed quia haec grana hoc eodem anno fecerat hinc mala occulta Dei iudicio illata, videamus. Refert eadem Beda his verbis a:

At vero Edainus cum decem & septem annis genti Anglorum fuit & Britonum gloriissime pugnat, qui quibus etiam Rex ipse et duximus Christi regnum militauit, rebellavit aduersus eum Carduelis Rex Britonum, auxiliu praebebat illi Pendle, viro strenuissimo deinde genere Merciorum, qui & ipse ex eo tempore genti confidem regno annis viginti & duobus pars oris pugnat. Et confitogram pugnat in campo, qui vocatur Heribol, occisus est Edainus, dicitur quod quartus idem Octovius, anno Domine incarnationis sexcentesimo tricessimo tertio, cum esset annorum quadraginta & septem: cuiusque totus vel interemptus, vel dispersus est exercitus. In quo enim bellum ante illum vnu filio eius Offrid, inueniens bellucos, eccelet, alter Offrid, necesse cogente, ad Pendam Regem transiungit, & ab eo postmodum, regnante Offaldo, contra eadem invadit per tempus eius.

LXXI. Quo tempore maxima est facta strages in Ecclesia vel gente Britonum, maxime, quia vnu ex dictis (a quibus illa est) Paganus, alter, quia barbarus erat Pagano fautor. Secundum Pendam cum omni Merciorum gente idoli deditus, & Christiani erat nonnulli ignorans. Et vero Carduelis & quantum nomen & profissione habebat Christiani, adeo tamen erat anima de mortuis barbarus, ut sexu quidem nudicribet, vel inconspicuaborum parceret etiam, quia vestigia attrahente ferme mortis per tormenta contrahente, multo tempore rotas eorum pronuntias debachando perniciens, ac totum genum Anglorum Britanniæ subiugans & regi deluberauit: sed nam religionis Christiane, que apud eos exortus erat, aliquod impendebat horrore: quippe cum usque hodie moriuntur Britonum, sicut religiosiores Anglorum pro nihilo haberent, neque in aliquo in magno communicae, quam Paganis. Ita excedens odium aduersus gentem per gramam, quia Britanniæ inimicis ipsi cedebant: quin etiam eos reditos Christianos ipsi Christiani execrabantur, cum (videtur auctor est Beda) inuidient illis Christianam, quam supercepissent fidem, ob id que in isto quoque anno in eis effecit, qui illis Evangelium praedicaverunt. Sed pergit Beda funera recentie, & disputationem regie probat.

Allatum est autem caput Edaini Regis Elevatione, & illustratio pugna in Ecclesia beati Petri Apostoli, quam ipse caput, sed successor eius Offaldo perfecit, ut supra docuimus: postquam est autem in partu sancti Papa Gregorii, a cuius ipse discepula verum vnde pugnaret. Turbitus neque rebu Nordumbriæ articulo clavis, cum nibil dulcius credidit, nisi in figura effudiretur: Paulinus accepta fecum Edoborga Regina, quam prout adducerat, regi Cantium natum, atque ab Honore Archiepiscopo & Regi Edobaldo, multorum honoribus susceptum est. Vnde autem illuc docebas, milite Regi Edaini (irritato), habebas secum Hispanianum, & Vulgarium filium Edaini, nemini & tibi filium Offridum pugnare, quoniam postea mater mea Edobaldus, & Offridus Reges noster in Galliam invicti Regi Dagoberto, atque ambo in infinita defuncti, & nos locum vel regis pueri vel insecessum Corolla congruum in Ecclesia secesserunt. At illius quoque secum, Paulinus scilicet, vnde pugna Edaini Regi perplura, in quibus & Crucis magnam aurum & calixem aurum conseruatis ad ministeriorum altarii, que habentur in Ecclesia Cantabrigiensi conservatae sunt.

LXXIV. Quo in tempore Rhoesani Ecclesia pugnare minime habebat, ex quod nominamus presul illico ad Honorum Papam à Iulio Archiepiscopo legatus* misit, abhorps fuerat fluctu maris, ac per hos cursum illius prefatus Paulinus mutatione Honori Antiquum & Edobaldi Regis pugnare, ac tenet, vixit dum & ipse suo tempore ad Ecclesia regne cum gloriosi fratribus Laboria ascendit: in quo Euclia, meritis, pallium quoque, quod a Romano Papa accepit, reliquit. Reliquerat autem in Ecclesia sua Eboracum diaconum, virum ritque Ecclesiastis & familiam, qui multo ex hinc tempore in Ecclesia manent, magna antiqua hosti pugnando & baptizando cipiunt: causam

nomen vicui, in quo maxime sollicitus habuit, nescia Cœstratianus, quis quoniam cantandum in Ecclesia et peristissimum, & Ecclæstis pugnandum pace in pronuncia christiana mere fidelium, etiam magister Ecclesiastice cantum uox non Romanorum seu Cantuariorum undis caput exciperet. Et ipsi lites & plena diuinum (iusta scripturæ patrum viam sententiam) hunc utique Beda.

Sed quid accidit? Ob tantam illatam clam scandala pali succubentes Reges, qui eisdem Edaini regna suscepere, cum Christiani essent, fanatici esuarebant peristissimum, & redditu sunt Gentiles, id est populus cultum alienum in suis populis retinocentes. Sed quam cunctis deditione penas, accipe ex eodem auctore & Beda, qui sic narrat: Interfecto, inquit, in pugna Edaino, suscepit pro illa regnum Deiorum (de quo preuenit illi genus prospicuum & præsumtum est) regni habentur, filii patrum eius Offri, regule Offri, qui ad predicationem Paulina fide erat facinorum iniusta. Porro regnum Bernicorum (nam in hac loca præsumuntur geni Nordumbriorum antiquitas dimicata erat) pugna filii Edelgradi, qui de illa præuenita genera & regni originem ducunt, nomine Eanfridus. Siquidem tempore tota, quo regnum Edaini filii prefaci Regis Edelgradi, qui ante num regnarent, cum magna nobilitate invenientur apud Scottos, fine Picti exalbant, itaque ad doctrinam Scotorum cathechisant, & baptizantes, ita pugna recreti. Qui, vt mortua Regi inimicis, in partem regni redire permisit, accepti primi eorum, quem duximus, Opus regnum Deiorum, secundum vero Eanfridus regnum Bernicorum. Vt ergo autem ut terreni regni infusa seruitur, et se clementia regis calcis, quibus mutata est, et anathematizata perditur, ac se pugna idolatria, sedibus polensum perdidit, restituit.

Nec procul, utrumque Rex Britonum Carduelis* impigerat, sed in pugna periret. Et primo quidem proxima regna Offrichum, dum se in oppido municipio temeraria obdile, multo subiret, cum sui omnibus impetuatu cum teto certu deluit. Deinde cum anno integre præuenientia Nordumbriæ regnum Rex Victor posset, sed quasi typhonem faciat, defendere, ut tragica cede dilaceraret. Eanfridus non contentus ac non deinde cum electis militibus postulanda pugna gratis veniente, pugna denuo. Infascili illi annis, & annibus huius eroe nonne hodie permanet tam proper apostolam Regem Anglorum, consueta sacramenta & exercitare, quam propter relationem dominicae tyrannidei. Unde comitis placuit Regem tempora compunctione, ut dilatet et medio Regum permodum memoria, non annis sequentes Regis, id est Offvaldi viri Deo dilecti regis agnacum. Sed de Offvaldo suo loco dicuntur summi. Iam vero qua anni huius relata quanta Honotius Romani omnibus prosequatur.

Insignilis ipse, quibus pugnat, vniuersi totius orbis Ecclesiæ, cum didicisset Scottos Christianos antiquos linxit, & Evangelicæ vita cultores eximos, habente sonnum nulla, quæ correctione degnæcens, numerum, quod Paulus Choma in celebrante non eo dicit, quo valuerit Ecclesia celebrare conseruit: de huncmodi sunt locis ceteris regnigendis erroribus litteras a eos dedit, Attributi litteris profecit Honorius Papam, ex eo perfice possumus intelligere, quod ens successionis Romana Pontificibus in istentia non modicum fuit intendit. De Honio litteris hoc anno ad Scotorum datis hec habet Beda: Misit idem Papa Honorus litteras suas subrum (quando scilicet ad Archiepiscopum Paulum & Honoricum cum palliis litteras dedit) quod se defensione fanter & pugna errare conpiceret, metta quod super duas litteras exhibet, ne pacatum suum incircumferentia transfigurarentur sapientiam antiquam, sive modernam, quippe etiam nova erant, Christi Ecclesiæ ostendentes, non contra Ecclæstis compara & decreta symbolismi ratio utrum Pauliscam aliud Picta observaret, hoc de Honorio Beda, qui de successione Romana in id ipsum incumbentibus diceret pergit, sed ea in suo loco discendum.

Hoc eodem anno, qui numerat tentias Sibenni Regis, monachiam Hilpan obiunxit, celebremus annam Synodus Toleana, quarta dicta, celebretur et, cetera demane generalis à Patibus, qui interfuerunt, apud